

Špeciálna základná škola, J. Kráľa 39, Zlaté Moravce											
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia										
Predmet	Rozvíjanie komunikačných schopností										
Ročník/časový rozsah výučby - týždenne	Pr. p	1. r	2.r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r	8. r	9. r	10. r
	5h	3h	3h	3h	3h	3h	3h	3h	3h	3h	3h
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie										
Forma štúdia	denná										
Vyučovacia jazyk	slovenský										

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Cieľom predmetu rozvíjanie komunikačných schopností, ktorý sa preláina každým ročníkom a predmetom výchov a vzdelávania žiakov so stredným stupňom mentálneho postihnutia je rozširovanie funkčnej komunikácie v kategóriách

- žiadanie osobných potrieb,
- reakcie na správanie iných ľudí,
- komentovanie,
- žiadanie informácií,
- vyjadrovanie pocitov,
- vyjadrovanie prosociálnych postojov.

Ciele učebného predmetu

- rozvíjať schopnosti dieťaťa komunikovať
- podporovať spontánne vyjadrovanie potrieb, pocitov a názorov žiaka,
- podporovať verbálnu a neverbálnu komunikáciu žiaka
- vedieť poznávať a pomenovať veci a osoby v najbližšom okolí,
- rozširovať a aktivizovať pasívnu slovnú zásobu.
- stimulovať komunikáciu žiaka v sociálnej interakcii
- rozvíjať sluchovú diferenciatnú schopnosť
- rozvíjať porozumenie reči

OBSAH

Nultý ročník

Zmapovaním základných potrieb dieťaťa špecifikovať najfrekvencovanejšie potreby a prístup k nim obmedziť, resp. využiť ako základ vyjadrovania potrieb jednoduchou verbálnou formou (ktorá je v súlade s používanou úrovňou verbálneho vyjadrovania dieťaťa).

Zmapovaním obľúbených aktivít/ predmetov žiaka vytvoriť podmienky k tomu, aby bol žiak nútený verbálne vyjadriť žiadosť o ne.

Vytváranie podmienok k spontánnemu vyjadrovaniu potreby uhasenia smädu a hladu a hygienických potrieb dieťaťom.

1. ročník

Neustále podporovanie a rozvíjanie naučenej verbálnej expresie, v zmysle vyjadrovania bežných žiadosť dieťaťa (využívať vizualizáciu ako augmentatívnu komunikáciu),

V rámci každej komunikačnej situácie neprestajné vyžadovanie používania očného kontaktu so súčasnou verbalizáciou.

Spontánne vyjadrovanie potreby uhasenia smädu a hladu a hygienických potrieb dieťaťom. Rozvíjanie existujúcich schopností vyjadrovania výberu, voľby, (požívanie vizuálnej formy komunikácie v zmysle augmentatívnej), rozširovanie príp. posúvanie komunikačných prostriedkov na vyššiu úroveň.

Priradovanie obrázkov rôznych ľudí, ktorí robia to isté, triedenie podľa pojmových kategórií.

Priradovanie množstva: priradovanie kariet so zobrazeným rovnakým počtom prvkov,.

Spolupráca so spolužiakom, s minimálnou pomocou učiteľa. Aktívna spolupráca pri vykonávaní hygienických návykov, pri obliekaní a vyzliekaní, pri stravovaní.

Vytváranie základných domácich zručností (zametať, vysypať smetný kôš, umyť tanier, poutierať stôl, vyžmýkať handru a pod.).

2. ročník

Rozvíjame už naučené verbálne vyjadrovanie žiakov. Rozvíjame zrkové a sluchové vnímanie, schopnosť žiakov počúvať reč a iné zvuky. Žiaci sa snažia napodobňovať prírodné zvuky a hlasy zvierat. Rozlišovanie sily zvuku (silný – slabý), výšky zvuku (vysoký - nízky), rozlišovanie zvuku a reči, hlások.

Rozvíjame u žiakov schopnosť fonematickej diferenciacie. Na začiatku sluchovej analýzy celých slov volíme slová krátke, s otvorenými slabikami, potom so zatvorenými slabikami a až nakoniec slová so zloženými spoluhláskovými skupinami.

Vyjadrovanie potrieb žiaka. Rozvíjanie schopností vyjadrovania výberu, voľby, posúvanie komunikačných schopností na vyššiu úroveň. Rozvíjať základy schopností žiakov viesť rozhovor, striedanie rolí v bežných denných situáciách.

Pomenovanie predmetov, javov, dejov (konkrétnych alebo na obrázkoch). Tvorenie otázok a odpovedí, rozvíjanie a stimulovanie slovnej zásoby podľa dosiahnutej úrovne reči.

Rozvíjanie návykov osobnej hygieny, spolupráca pri sebaobsluže, pri konzumácii jedla.

Vytváranie a upevňovanie zručností pri udržiavaní poriadku v triede i pri domácich prácach.

3. ročník

Podľa individuálneho stavu/úrovne komunikačnej schopnosti žiaka stimulujeme a rozvíjame nasledovné oblasti:

Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti

Hry s nerečovými zvukmi, rozlišovanie rôznych druhov zvukov (zvuky zvierat, štrnganie, búchanie, šuchot, zvonček, píšťalka a pod.), rozlišovanie intenzity a smeru prichádzajúcich zvukov. Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík, rozlišovanie počtu slabík v slove.

Porozumenie reči

Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí.

Pri hrách sa odporúča používať názorné skutočné predmety, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Postupne prechádzame od poznávania skutočných predmetov k obrázkom.

Rozvíjanie expresívnej reči

Námetové, edukačné a konštrukčné hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť.

Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spolukomentovanie s pomocou učiteľky.

Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny.

Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní.

Krátke jednoduché príbehy, rozvíjanie chápania časovej následnosti dejov.

Jednoduché rozprávanie zážitku alebo príbehu podľa obrázkov.

Práca s detskými leporelami, pestovanie vzťahu ku knihám.

Výmena rolí v rozhovore (napr. hra s telefónom a iné).

4. ročník

Podľa individuálneho stavu/úrovne komunikačnej schopnosti žiaka stimulujeme a rozvíjame

nasledovné oblasti:

Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti

Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík, rozlišovanie počtu slabík v slove. Prvá a posledná hláska v slove. Hry so slovami - rozlišovanie zmeny jednej hlásky a zmena významu slova (kačka – mačka, sud – sad, pes – pec, a pod.)

Porozumenie reči

Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Pri hrách sa odporúča používať názorné skutočné predmety, ich miniatúry alebo primerané ilustrácie a obrázky. Postupne prechádzame od poznávania skutočných predmetov k obrázkom.

Rozvíjanie expresívnej reči Námetové, edukačné a konštrukčné hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spoločné komentovanie s pomocou učiteľky. Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny. Tvorenie jednoslovných a dvojslovných viet, slovných pomenovaní. Krátke jednoduché príbehy, rozvíjanie chápania časovej následnosti dejov. Jednoduché rozprávanie zážitku alebo príbehu podľa obrázkov. Práca s detskými leporelami, pestovanie vzťahu ku knihám. Výmena rolí v rozhovore (napr. hra s telefónom a iné).

5. ročník

Používanie sociálnych verbálnych rutín (zdravenie, prosba, ospravedlnenie).

Komentovanie vlastnej činnosti.

Verbalizácia voľby, ak sú možnosti exponované, verbalizácia voľby, ak sú možnosti (podnety) vylúčené.

Spontánne žiadanie predmetov, hračiek, bez akéhokoľvek pomocného podnetu.

Komentovanie videného, ako reakcia na otázku: „Čo vidíš?“ (jednoslovné až viacslovné komentovanie),

Reakcia na otázku: „Čo máš?“, (jednoslovná až viacslovná, jednoduché až násobné pomenúvanie: „Mám ceruzku a pero a gumu.“),

Aplikácia: „Čo mám.“ – v rozhovore.

Ukázať, predviesť niečo, pochváliť sa niečím inému človeku, prejavit' spokojnosť, záujem.

6. ročník

Používanie sociálnych verbálnych rutín: zdravenie, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie.

Komentovanie vlastnej činnosti.

Komentovanie situácie na obrázku.

Rozlišovanie rodu a čísla podstatných mien ako názvov predmetov a javov.

Rozlišovanie rodu a čísla prídavných mien ako vlastností predmetov a javov.

Pomenovanie prebiehajúcich činností, v slovesách rozlišovať čas a zápor.

Použitie zámen namiesto podstatných a prídavných mien.

7. ročník

Podľa individuálneho stavu/úrovne komunikačnej schopnosti žiaka stimulujeme a rozvíjame nasledovné oblasti:

Rozvíjanie sluchovej diferenciačnej schopnosti

Rozlišovanie zvukov reči, rytmizovanie slabík, rozlišovanie počtu a dĺžky slabík v slove, rozlišovanie prvej a poslednej hlásky v slove.

Porozumenie reči

Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí.

Pri hrách sa odporúča používať primerané ilustrácie a obrázky.

Rozvíjanie expresívnej reči

Námetové, edukačné a konštrukčné hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť. Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo spolukomentovanie

s pomocou učiteľky.

Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií.

Tvorenie dvojslovných a trojslovných viet, slovných pomenovaní.

Rozvíjanie jazykového citu.

Tvorenie záporu.

Tvorenie otázok v rozhovoroch spojených s konkrétnymi situáciami a v námetových hrách. Krátke jednoduché príbehy, rozvíjanie chápania časovej následnosti dejov.

Vyjadrenie minulosti a budúcnosti.

Jednoduché rozprávanie zážitku alebo príbehu podľa obrázkov. Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, pestovanie vzťahu ku knihám, k čítaniu.

Výmena rolí v rozhovore.

Dramatizácia krátkych príbehov.

8. – 10. ročník

Podľa individuálneho stavu/úrovne komunikačnej schopnosti žiaka stimulujeme a rozvíjame nasledovné oblasti:

Porozumenie reči

Komentovaním všetkých činností a pomenovávaním predmetov rozvíjame porozumenie pojmov a ich vzájomných súvislostí. Vytváranie komunikačných situácií so zameraním na bežné životné situácie (nakupovanie, cestovanie vlakom, návšteva divadla a pod.), názorné vysvetľovanie pojmov.

Rozvíjanie expresívnej reči

Námetové, edukačné a konštrukčné hry, pri ktorých žiak môže komentovať svoju činnosť.

Vo všetkých hrách kladieme dôraz na hlasné komentovanie činnosti alebo

spolukomentovanie s pomocou učiteľky.

Vytváranie situácií z bežného života tak, aby ich mohli žiaci lepšie pochopiť a komentovať a tým si upevňovať slovnú zásobu. Jednoduché aktívne pomenovávanie predmetov a dejov v prostredí školy a rodiny, jednoduché komentovanie vykonávaných alebo prebiehajúcich činností a situácií. Tvorenie dvojslovných a trojslovných viet, slovných pomenovaní.

Rozvíjanie jazykového citu. Tvorenie záporu. Tvorenie otázok v rozhovoroch spojených s konkrétnymi situáciami a v námetových hrách.

Krátke jednoduché príbehy, rozvíjanie chápania časovej následnosti dejov. Vyjadrenie minulosti a budúcnosti. Jednoduché rozprávanie zážitku alebo príbehu podľa obrázkov.

Práca s detskými ilustrovanými knihami, leporelami, pestovanie vzťahu ku knihám, k čítaniu.

Výmena rolí v rozhovore.

Dramatizácia krátkych príbehov.

Špeciálna základná škola, J. Kráľa 39, Zlaté Moravce											
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia										
Predmet	Rozvíjanie grafomotorických zručností										
Ročník/časový rozsah výučby - týždenne	Pr. p	1. r	2.r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r	8. r	9. r	10. r
	2h	2h	2h	2h	1h	1h	1h	1h	1h	1h	1h
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie										
Forma štúdia	denná										
Vyučovacia jazyk	slovenský										

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie grafomotorických zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní grafomotorických zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä výtvarná výchova.

Vzhľadom na to, že od prevažnej väčšiny žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia nie je možné vyžadovať písanie písaným písmom a pre ich praktický život táto forma písma nemá praktický význam, je vhodné naučiť ich dorozumieť sa písomnou formou pri použití písmen veľkej tlačenej abecedy.

K nácviku písmen malej a veľkej písanej abecedy pristupujeme len u detí s vhodnými dispozíciami na túto činnosť. Nácvik písaných tvarov písma vtedy nacvičujeme súčasne s nácvikom ich čítania.

Ako účinné pomôcky na vyučovanie rozvíjania grafomotorických zručností a písania okrem písacích nástrojov (hrubé voskové farby, kriedy, pastelky, ceruzky, neskôr pero), kartičiek s písmenami a obrázkami, je vhodné využívať reliéfne makety jednoduchých geometrických a iných tvarov na obkresľovanie a výkresy s predpísanými slovami, textami a nalepenými obrázkami, ktoré sa vložia do fólie, na ktorú žiak zmazateľnou fixkou môže dopĺňať vynechané písmená, slová.

Ciele učebného predmetu

- vytvárať základné predpoklady pre rozvíjanie zručnosti písania,
- rozvíjať hrubú motoriku,
- rozvíjať jemnú motoriku.
- utvrdiť správne sedenie a držanie písacích potrieb,
- vedieť obkresliť predpísaný tvar obrazca, písmena,
- rozvíjať grafomotorické zručnosti a priestorovú orientáciu,
- rozvíjať koordináciu zrak – ruka pri písaní.
- rozvíjať psychomotorické schopnosti a jemnú pohybovú koordináciu potrebnú na vyučovanie písania.
- upevňovať hygienické návyky pri písaní,
- vedieť udržať ceruzku a pero pri písaní v liniatúre.
- zlepšovať kvalitu grafických tvarov,
- fixovať správne sedenie pri grafomotorických činnostiach.
- zlepšiť schopnosť koncentrácie pozornosti,
- správne zaobchádzať s písacimi potrebami a inými pomôckami,
- vedieť napísať niekoľko písmen.
- poznať grafickú podobu písmen,
- vedieť napísať niekoľko písmen,
- vedieť napísať svoje meno tlačenými písmenami,

OBSAH

Prípravný ročník

Cibrenie motoriky rúk nasledujúcimi činnosťami: mávanie, tleskanie, hladkanie, odhadzovanie lopty, chytanie lopty.

Zlepšovanie schopnosti imitácie pohybov rúk prostredníctvom imitácie hrubomotorických pohybov rúk, „hrania“ na jednoduchých hudobných nástrojoch.

Činnosti na zlepšovanie hrubej motoriky a koordinácie: kráčať dookola, chodiť „cez“, stúpať, klesať, podliezať, behať, skákať znožmo, skákať striedavo na jednej nohe, chodiť po čiare, imitovať tvary chodidlami, prstami, vytvárať rôzne tvary chodidlami, dlaňami (do farby, piesku).

1. ročník

Driblovanie s loptou, šitie jednoduchých stehov, navliekanie ihly.

Hra s prstovými farbami, pieskom, vodou, plastelínou.

Hra s kockami, skladanie plošných skladačiek, strihanie, manipulácia s jednoduchými „remeselnými a kuchynskými“ detskými nástrojmi, imitovanie zložitejšieho postavenia prstov. Uvoľňovacie, relaxačné cvičenia. Nácvič správneho držania písacích potrieb a správne sedenie pri písaní.

2. ročník

Nácvič správneho sedenia a držania písacích potrieb.

Rehabilitačná grafomotorika – uvoľňovacie a relaxačné cvičenia.

Nácvič asistovaného, koaktívneho pohybu pri grafomotorických činnostiach.

Cvičenie smeru písania zľava doprava.

Precvičovanie tvarov: horné a dolné oblúky, vodorovné čiary, šikmé čiary, krúženie okolo stredu. Nácvič krúžkov, oválov, vlnoviek, slučiek. Rozlišovanie veľkých a malých tvarov.

3. ročník

Upevňovanie správneho sedenia a držania písacích potrieb.

Rehabilitačná grafomotorika – uvoľňovacie a relaxačné cvičenia.

Precvičovanie tvarov: horné a dolné oblúky, vodorovné čiary, šikmé čiary, krúženie okolo stredu.

Nácvič krúžkov, oválov, vlnoviek, slučiek.

Rozlišovanie veľkých a malých tvarov.

Obťahovanie písaných tvarov.

Nácvič samostatného písania jednotlivých tvarov.

4. ročník

Upevňovanie správneho sedenia a držania písacích potrieb.

Rehabilitačná grafomotorika – uvoľňovacie a relaxačné cvičenia.

Opakovanie a utvrdenie nacvičovaných tvarov: horné a dolné oblúky, vodorovné čiary, šikmé čiary, kruhy, ovály, vlnovky, slučky.

Rozlišovanie veľkých a malých tvarov, obťahovanie písaných tvarov.

Samostatné písanie jednotlivých tvarov.

Nacvičovanie držania ceruzky pri písaní v liniatúre.

Nacvičovanie písania so správnym prítlakom.

5. ročník

Obkresľovanie makiet s geometrickými a inými tvarmi.

Obkresľovanie predkreslených čiar v tvare oblúka.

Obkresľovanie predkreslených jednoduchých geometrických tvarov.

Obkresľovanie predpísaných písmen preberaných na čítaní: e, m, i, o, u.

Písanie tvaru preberaných písmen podľa predpísaného vzoru.
Odpisovanie slov z osobného frekvenčného slovníka vytváraného v predmete čítanie.

6. ročník

Uvoľňovacie a relaxačné cvičenia horných končatín.
Nácvik listovania v knihe.
Obkresľovanie predkreslených geometrických tvarov.
Opakovanie nacvičených tvarov (šikmé zuby, zátroh).
Upevnenie písania tvaru písmen e, m, i, o, u.
Nacvičovanie písania písmena l.
Nacvičovanie písania slabík me, mi, le, li, lo, lu

7. ročník

Uvoľňovacie a relaxačné cvičenia horných končatín.
Obkresľovanie predkreslených geometrických tvarov.
Opakovanie nacvičených tvarov.
Upevnenie písania tvaru písmen e, m, i, o, u.
Precvičovanie písania písmena l.
Nacvičovanie písania slabík em, im, el, il, om, um, ol, ul.
Nacvičovanie písania písmena a, o.

8. ročník

Uvoľňovacie a relaxačné cvičenia horných končatín.
Obkresľovanie predkreslených geometrických tvarov.
Opakovanie nacvičených tvarov.
Upevnenie písania tvaru písmen l, a, o.
Nacvičovanie písania písmena p, t.
Nacvičovanie písania slabík s písmenom p, t.

9. ročník

Uvoľňovacie a relaxačné cvičenia horných končatín.
Opakovanie nacvičených tvarov.
Upevnenie písania tvaru písmen p, t.
Písanie slabík s písmenom p, t.
Písanie slabík s doposiaľ precvičenými písmenami.

10. ročník

Uvoľňovacie a relaxačné cvičenia horných končatín.
Opakovanie a precvičovanie nacvičených tvarov.
Opisovanie a prepisovanie písmen a slabík.
Nácvik písania ďalších písmen.
Písanie písmen, slabík a krátkych slov v závislosti od individuálnych možností žiakov.
Písanie podľa diktátu v závislosti od individuálnych možností žiakov.

Špeciálna základná škola, J. Kráľa 39, Zlaté Moravce											
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia										
Predmet	Rozvíjanie sociálnych zručností										
Ročník/časový rozsah výučby - týždenne	Pr. p	1. r	2.r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r	8. r	9. r	10. r
	2h	2h	2h	2h	2h	2h	2h	1h	1h	1h	1h
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie										
Forma štúdia	denná										
Vyučovacia jazyk	slovenský										

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Z oblastí, ktoré sú pri mentálnom postihnutí poškodené, je najmarkantnejšie poškodenie v oblasti sociálnych zručností a komunikačných schopností. Rozvíjanie sociálnych zručností je preto jedným zo základných cieľov výchovno-vzdelávacieho procesu detí s mentálnym postihnutím.

Cieľom predmetu rozvíjanie sociálnych zručností je vytvorenie, resp. rozvíjanie komunikačných schopností s atribútmi prostredku vyjadrovania potrieb, nadväzovania kontaktov, ako aj výmeny informácií a vo vyšších ročníkoch aj vyjadrovanie vlastných emocionálnych stavov a ich „čítanie“ zo správania iných ľudí.

Prvoradým cieľom vzdelávania je sociálne správanie zodpovedajúce veku dieťaťa, úrovni jeho schopností, resp. rozvíjanie a učenie základných predpokladov týchto zručností.

Neoddeliteľnou súčasťou sociálneho správania sú schopnosti, ktoré napomáhajú sociálnej integrácii, tzv. integračné zručnosti, t.j. nadväzovanie a udržanie vzťahov, trávenie voľného času atď., a v neposlednom rade samoobslužné schopnosti. Integráciu v dospelosti ovplyvňujú schopnosti postarať sa o seba, o domácnosť.

Okrem vyučovacích hodín predmetu rozvíjanie sociálnych zručností sa na rozvíjaní a upevňovaní sociálnych zručností podieľajú ďalšie vyučovacie predmety, najmä rozvíjanie komunikačných schopností a pracovné vyučovanie.

Ciele učebného predmetu

- Vyvolávať situácie krátkych interakcií s učiteľom,
- vytvárať predpoklady k spolupráci v samoobsluže.
- Rozvíjať spoluprácu pri vykonávaní hygienických návykov,
- rozvíjať spoluprácu pri stravovaní,
- rozvíjať základy sociálnych interakcií,
- rozvíjať základy neverbálnej imitácie,
- vytvárať základné zručnosti - predpoklady domácich zručností.
- Rozvíjať schopnosť čakať na uspokojenie potrieb,
- vyjadrovať súhlas a nesúhlas prijateľným spôsobom,
- zlepšovať schopnosti kooperatívnej spolupráce v rámci skupiny detí,
- byť samostatnejší spontánnejší v nadväzovaní, udržaní a ukončení sociálnych interakcií s inými deťmi
- učiť sa vedomosti o sebe samom a sprostredkovať ich okoliu sociálne prijateľným spôsobom,
- osvojiť si základné pravidlá spoločenského správania,
- vedieť sprostredkovať vedomosti o sebe okoliu prijateľným spôsobom,
- vedieť pomenovať rolu osoby v rodine, v škole, v spoločnosti.
- samostatnejšie nadväzovať, udržať a ukončiť sociálne interakcie so spolužiakmi,

- podporovať rozvoj vyšších citov,
- podporovať sympatie a kamarátske vzťahy so spolužiakmi,
- rozvíjať empatiu,
- primerane prijať fyzický kontakt inej osoby pri skupinových aktivitách.
- Rozvíjať schopnosť spolupracovať s blízkymi osobami a vykonávať jednoduché úkony,
- zapájať sa do jednoduchých sociálnych aktivít,
- vedieť sa primerane vysporiadať s odmietnutím,
- viesť žiakov k akceptácii rôznych názorov a prístupov k riešeniu problémov.
- zvládnuť základné pravidlá spoločenskej komunikácie,
- rešpektovať a dodržiavať pravidlá spoločenského spolužitia v škole a v rodine,
- uplatňovať vhodné spôsoby správania a rozlišovať prejavy neprimeraného správania,
- prejavovať toleranciu k odlišnostiam spolužiakov.

OBSAH

Prípravný ročník

Spolupráca pri vyzliekaní niektorých častí oblečenia a aspoň naznačenie obliekania (nastavenie ruky do rukáva, nasunutie nohy do topánky a pod.), pri umývaní rúk, tváre a ich utieraní, pri čistení zubov, ako aj pri fúkaní/ utieraní nosa a používaní toaletného papiera, Napodobňovanie činnosti dospelého (napr. upratovanie, obliekanie).
Nechat' si viesť ruky pri jedení (používanie lyžice a vidličky vedením rúk).
Reagovanie na výzvu inej osoby (napr. podanie predmetu).

1. ročník

Vyjadrovanie potreby: piť a jesť nadviazaním očného kontaktu so súčasným použitím ukazovania na predmetné symboly.

Vyjadrenie potreby ísť na WC (na malú i veľkú potrebu) prostredníctvom reálneho komunikačného symbolu, resp. predmetného symbolu.

Spolupráca pri obliekaní (a vyzliekaní) niektorých jednoduchých častí oblečenia, ak ich má dieťa pripravené.

Spolupráca pri vykonávaní hygienických návykov, pri umývaní rúk, tváre, ich utieraní, pri čistení zubov, fúkaní nosa a používaní toaletného papiera.

Spolupráca pri stravovaní: samostatné používanie lyžice a vidličky, naznačovanie používania nožička na naberanie a naznačovanie krájania jedla, samostatné používanie servítky.

Priradovanie rovnakých farieb (vývinovo: červená - modrá, zelená - žltá - oranžová, hnedá - čierna - ružová - sivá, biela).

Priradovanie rovnakých tvarov (vývinovo: kruh - štvorec, trojuholník - obdĺžnik, kosoštvorec).

Otváranie a zatváranie rôznych balení, v ktorých sú uložené potraviny a veci používané v domácnosti (nádoby, škatule, tuby, vrecká atď.).

Nalievanie z džbánu, prestieranie pre seba samého minimálnou pomocou učiteľa.

2. ročník

Rozvíjanie sociálnych interakcií so spolužiakmi prostredníctvom krátkych hier.

Rozvíjanie schopnosti nadväzovania vzťahov k spolužiakom.

Imitovanie činností dospelých spojených s predmetom.

Rozvíjanie schopnosti počúvať krátky príbeh, počúvať iné osoby a pamätať si mená hlavných postáv z príbehu.

Rozlišovanie známych a neznámych osôb.

Spolupráca žiaka pri vykonávaní hygienických návykov, pri umývaní rúk, tváre, pri čistení zubov, fúkaní nosa a používaní toaletného papiera.

Rozvíjanie samostatnosti pri stravovaní.

3. ročník

Rozvíjanie sociálnych interakcií so spolužiakmi prostredníctvom krátkych hier.

Vyjadrovanie súhlasu a nesúhlasu prijateľným spôsobom v interakcii s inou osobou.
Primerané reagovanie na výzvu inej osoby.
Rozvíjanie schopnosti nadväzovania vzťahov k osobám v školskom prostredí.
Rozlišovanie známych a neznámych osôb.
Spolupráca žiaka pri vykonávaní hygienických návykov.
Rozvíjanie samostatnosti pri stravovaní.
Imitovanie činností dospelých spojených s predmetom.
Rozvíjanie schopnosti počúvať krátky príbeh, počúvať iné osoby a pamätať si mená hlavných postáv z príbehu

4. ročník

Rozvíjanie sociálnych interakcií so spolužiakmi prostredníctvom krátkych hier, vedenie k spolupráci v kolektíve.
Primerané reagovanie na výzvu inej osoby.
Rozvíjanie schopnosti nadväzovania vzťahov k osobám v školskom prostredí.
Starostlivosť o obľúbené hračky.
Navodenie citového prežívania.
Budovanie schopnosti empatie.
Adekvátne reagovanie na správanie iných ľudí.
Spolupráca žiaka pri vykonávaní hygienických návykov.
Rozvíjanie samostatnosti pri stravovaní.
Imitovanie činností dospelých spojených s predmetom.
Rozvíjanie schopnosti počúvať krátky príbeh, počúvať iné osoby a pamätať si mená hlavných postáv z príbehu.

5. ročník

Vyjadrovanie súhlasu a nesúhlasu v sociálnych situáciách s dospelým, aj inými deťmi.
Učiť sa základné osobné údaje/ informácie o sebe samom a ich vyjadrovanie primeranými komunikačnými prostriedkami v adekvátnych situáciách (ako sa dieťa volá, kde býva, kedy sa narodilo, či má súrodencov atď.).
Osvojovanie si základných pravidiel spoločenského správania sa (prosba, pozdrav, ospravedlnenie).
Starostlivosť o obľúbené hračky.

6. ročník

Vyjadrovanie súhlasu a nesúhlasu v sociálnych situáciách s dospelým a s deťmi.
Vyjadrovanie svojich vlastných citov prijateľným spôsobom.
Poznávanie a rozlišovanie kladných a záporných vlastností formou dramatického prejavu.
Osvojovanie si základných osobných údajov a ich vyjadrovanie primeranými komunikačnými prostriedkami (meno a priezvisko, bydlisko, dátum narodenia, mená súrodencov).

7. ročník

Osvojovanie si pravidiel spoločenského správania:
vyjadrovanie súhlasu a nesúhlasu, pozdrav, prosba, poďakovanie a ospravedlnenie v sociálnych situáciách s deťmi i dospelými.
Vyjadrovanie svojich vlastných citov prijateľným spôsobom.
Poznávanie a rozlišovanie kladných a záporných vlastností formou dramatického prejavu.
Osvojovanie si základných osobných údajov a ich vyjadrovanie primeranými komunikačnými prostriedkami (meno a priezvisko, bydlisko, dátum narodenia, mená súrodencov).
Pomenovanie rolí osôb v rodine, v škole, v spoločnosti (rodič, učiteľ, žiak, školník, lekár a iné).

8. ročník

Osvojovanie si pravidiel spoločenského správania v sociálnych situáciách s deťmi i dospelými.

Podporovanie a rozvíjanie vyšších citov ako oddanosť, súcit, spolupatričnosť a iné.
Vyjadrovanie svojich vlastných citov prijateľným spôsobom.
Poznávanie a rozlišovanie kladných a záporných vlastností formou dramatického prejavu.
Podporovanie samostatnosti v nadväzovaní kontaktu spoločensky prijateľným spôsobom,
zotrvanie v rozhovore a ukončení jednoduchého rozhovoru.
Podporovanie schopnosti slušného odmietnutia kontaktu vzhľadom na situáciu a momentálne záujmy.
Nadväzovanie a postupne udržiavanie priateľského vzťahu s inými žiakmi.
Realizovanie hier a aktivít podporujúcich spoluprácu žiakov v skupine.

9. ročník

Starostlivosť o dobré vzťahy v triede, rešpektovanie a podporovanie detí i dospelých.
Spoločenská komunikácia pri odmietaní, ospravedlnení, pri riešení konfliktu, prosbe, vysvetľovaní.
Akceptácia rôznych názorov a prístupov k riešeniu problémov.
Udržiavanie priateľského vzťahu s inými žiakmi, vyhýbanie sa agresívnym spôsobom kontaktu.
Nácvik primeraného riešenia vzniknutých sociálnych situácií.
Rozvíjanie individuálnych zručností žiakov pre spoluprácu a podriadenie sa v kolektíve

10. ročník

Spoločenská komunikácia pri odmietaní, ospravedlnení, pri riešení konfliktu, prosbe, vysvetľovaní.
Vyvolávanie a udržiavanie kladných sociálnych vzťahov v triede.
Spolupráca so spolužiakmi, zapájanie sa do jednoduchých sociálnych aktivít v triede.
Nácvik primeraného riešenia vzniknutých sociálnych situácií, prejavovanie a zvládanie emócií.
Prijímanie kritiky a kontrolovanie svojho správania v konfliktných situáciách.
Vyjadrenie vlastného názoru sociálne prijateľným spôsobom.

Špeciálna základná škola, J. Kráľa 39, Zlaté Moravce											
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami										
Predmet	Matematika										
Ročník/časový rozsah výučby - týždenne	P. r	1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r	8. r	9. r	10. r
	2h	2h	2h	2h	2h	3h	3h	3h	3h	3h	3h
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie										
Forma štúdia	denná										
Vyučovacia jazyk	slovenský										

Charakteristika učebného predmetu

Vyučovanie matematiky sa snaží poskytnúť všetkým žiakom spôsobom primeraným ich mentálnej úrovni a adekvátnymi formami a metódami také matematické vzdelanie, ktoré im umožní riešiť najnutnejšie problémy a úlohy praktického života.

Individuálnym prístupom získava žiak prostredníctvom matematiky základné matematické vedomosti, zručnosti a návyky tak, aby ich v rozsahu svojich individuálnych schopností a možností, na svojom aktuálnom stupni vývinu dokázal v živote prirodzene aplikovať.

Ciele predmetu matematika sú kladené tak, aby bol obsah a proces vzdelávania orientovaný na žiaka, aby prostredníctvom individuálneho, názorného prístupu pôsobili na pozitívny kognitívny rozvoj a v konečnom dôsledku aj na rozvoj celej osobnosti žiaka s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia

Hranice obsahu učiva jednotlivých ročníkov nesmú byť prekážkou pre efektívne vzdelávanie žiaka.

Časová potreba a množstvo obsahu učiva sa prispôbuje individuálnym schopnostiam žiaka.

- Je potrebné klásť dôraz nielen na obsah vzdelávania, ale predovšetkým na prístup ku žiakovi, na výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok a v neposlednej rade aj na vhodné učebné prostredie.

- je potrebné zvoliť inú formu sprostredkovania učiva. Môžu to byť rôzne pracovné listy, manipulácia s konkrétnymi predmetmi, obrázkami, pracovné úlohy uložené v škatuliach, výučba prostredníctvom počítača a podobne.

- Záleží na osobitostiach žiaka, je potrebné adekvátne reagovať na jeho potreby, schopnosti a možnosti. To si vyžaduje cieľavedomú a namáhavú prácu pedagóga, využívajúc jeho vedomostný, kreatívny, flexibilný a ľudský potenciál.

Učivo má byť prezentované takými formami a metódami, ktoré sú pre daného žiaka najpriateľnejšími. Je treba mať na zreteli, že nie je podstatné to, aby si žiak osvojil čo najväčšie množstvo učiva, ale aby osvojené učivo vedel v čo najväčšej miere využívať v praktickom živote.

Ciele učebného predmetu

– Rozvíjať schopnosť diskriminovať a triediť činnosti bežného denného života, predmety, vlastnosti, stavy a pod., podľa určitých kritérií, ako predpokladu rozvíjania základných matematických zručností a návykov,

- pochopiť množstvo 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10
- vedieť tvoriť skupiny z rozličných predmetov,
- zdokonaľovať sa v zisťovaní podobnosti a rozdielov,
- osvojiť rozlišovanie a pomenovanie farieb,
- vedieť sa orientovať v priestore,
- oboznámiť sa so základnými geometrickými tvarmi.
- oboznámenie sa s tvarmi a povrchmi materiálov,
- poznať farby,
- vedieť kresliť základné geometrické tvary podľa predlohy.
- oboznámiť sa s jednoduchou kalkulačkou.
- vedieť priradovať predmety k danému číslu a číslo k danej skupine predmetov
- oboznámiť sa so základmi numerácie,
- používanie kalkulačky samostatne/s pomocou,
- oboznámiť sa so základnými rovinnými útvarmi a geometrickými telesami

OBSAH

Prípravný ročník

- Porovnávanie predmetov podľa vlastností: veľkosť, farba, tvar,
- triedenie predmetov podľa vlastností: veľkosť, farba, tvar,
- priradovanie predmetov k rovnakým predmetom, napr. topánka – topánka,
- vyhľadávanie rovnakých predmetov, napr. noha – topánka.
- skladanie celku z častí.

1. ročník

- Porovnávanie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar,
- triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar,
- vzťahy: všetko – nič, všetci – nikto,
- orientácia v priestore. Vzťahy: dopredu – dozadu,
- priradovanie predmetov k rovnakým predmetom,
- priradovanie predmetov k tomu, čo ich dopĺňa,

2. ročník

- Porovnávanie predmetov podľa vlastností.
- Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.
- Osvojovanie pojmov malý – veľký.
- Orientácia v priestore: hore – dolu.
- Číslo 2. Počítanie do 2. Čítanie a písanie číslice 2.
- Priradovanie predmetov k číslu 2, priradovanie čísla k predmetom.
- Vytváranie skupín o danom počte predmetov

3. ročník

- Priradovanie predmetov k tomu, čo ich dopĺňa – vytváranie dvojíc a párov.
- Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.
- Osvojovanie pojmov málo – veľa.
- Orientácia v priestore: utvrdzovanie pojmov dopredu- dozadu, hore – dolu.
- Číslo 3. Počítanie do 3. Čítanie a písanie číslice 3.
- Priradovanie predmetov k číslu 3, priradovanie čísla k predmetom.
- Vytváranie skupín o danom počte predmetov

4. ročník

- Priradovanie predmetov k tomu, čo ich dopĺňa – vytváranie dvojíc a párov.
- Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.
- Utvrdzovanie pojmov malý – veľký, málo – veľa.
- Orientácia v priestore: nad - pod.
- Číslo 4. Počítanie do 4. Čítanie a písanie číslice 4.
- Priradovanie predmetov k číslu 4, priradovanie čísla k predmetom.
- Vytváranie skupín o danom počte predmetov.
- Oboznamovanie sa so základnými geometrickými tvarmi.

5. ročník

- Porovnávanie predmetov podľa vlastností,
- triedenie predmetov podľa vlastností,
- vzťahy: väčší – menší,
- orientácia v priestore, vzťahy: vpravo – vľavo,
- číslo 5, počítanie do 5, čítanie a písanie číslice 5,
- priradovanie predmetov k číslu 5,
- priradovanie čísla 5 k predmetom,
- kreslenie základných geometrických tvarov podľa predlohy, kruh, štvorec, obdĺžnik.

6. ročník

- Porovnávanie predmetov podľa vlastností.
- Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.
- Osvojovanie pojmov kratší – dlhší.
- Orientácia v priestore: pred – za.
- Číslo 6. Počítanie do 6. Čítanie a písanie číslice 6.
- Priradovanie predmetov k číslu 6, priradovanie čísla k predmetom.
- Vytváranie skupín o danom počte predmetov.
- Pomenovanie a priradovanie k názvu: kruh, štvorec, obdĺžnik.

7. ročník

- Porovnávanie predmetov podľa vlastností.
- Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.
- Osvojovanie pojmov viac – menej - rovnako.
- Orientácia v priestore: pred – za, prvý – posledný.
- Číslo 7. Počítanie do 7. Čítanie a písanie číslice 7.
- Priradovanie predmetov k číslu, priradovanie čísla k predmetom.
- Vytváranie skupín o danom počte predmetov.
- Pomenovanie a priradovanie k názvu: kruh, štvorec, obdĺžnik, trojuholník.

8. ročník

- Porovnávanie predmetov podľa vlastností.
- Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.
- Upevňovanie pojmov viac – menej - rovnako.
- Orientácia v priestore: praktické upevňovanie osvojovaných pojmov.
- Číslo 8. Počítanie do 8. Čítanie a písanie číslice 8. Číselný rad do 8.
- Priradovanie predmetov k číslu, priradovanie čísla k predmetom.
- Vytváranie skupín o danom počte predmetov.
- Precvičovanie pomenovania a priradovania k názvu: kruh, štvorec, obdĺžnik,

trojuholník.

9. ročník

- Triedenie predmetov podľa vlastností: množstvo, veľkosť, farba, tvar.
- Porovnávanie: viac – menej – rovnako.
- Číslo 9. Počítanie do 9. Čítanie a písanie číslice 9. Číselný rad do 9.
- Priradovanie predmetov k číslu, priradovanie čísla k skupine predmetov.
- Rozklad čísla s názorom.
- Základy numerácie, symboly +, -, =.
- Oboznámenie sa s používaním jednoduchej kalkulačky

10. ročník

Triedenie predmetov podľa vlastností.

Porovnávanie: viac – menej – rovnako.

Číslo 10. Počítanie do 10. Čítanie a písanie číslice 10. Číselný rad do 10.

Priradovanie predmetov k číslu, priradovanie čísla k skupine predmetov.

Rozklad čísla s názorom.

Základy numerácie, symboly +, -, =.

Používanie kalkulačky samostatne/s pomocou.

Rovinné útvary: štvorec, kruh, trojuholník, obdĺžnik – priradovanie názvu.

Geometrické telesá: guľa, kocka – priradovanie názvu.

Uplatňovanie matematických vedomostí pri manipulácii s peniazmi.

Špeciálna základná škola, J. Kráľa 39, Zlaté Moravce											
Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra										
Predmet	Hudobná výchova										
Ročník /časový rozsah výučby - týždenne	Pr. r	1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r	8. r	9. r	10. r
	1h	1h	1h	1h	1h	1h	1h	1h	1h	1h	1h
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie										
Forma štúdia	denná										
Vyučovacia jazyk	slovenský										

Charakteristika učebného predmetu

Predmet hudobná výchova je predmetom činnostným a zážitkovým, kde sa na základe hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúdzajú sa v nich záujem o hudbu a radosť z nej.

Ciele učebného predmetu je

- Rozvíjať zrakové a sluchové vnímanie, sluchovú pamäť a sluchovú diferenciaciu, senzomotorické schopnosti,
- nadväzovať sociálne interakcie prostredníctvom hudby,
- selektovať medzi ľudskou rečou a inými zvukmi.
- osvojiť si jednoduché piesne a riekanky.
- na princípe detskej hry budovať záujem o hudbu,
- rozoznávať ľudský hlas a hudobný nástroj,
- osvojiť si jednoduché piesne a hudobno-pohybové hry,
- pohybom vedieť vyjadrovať výrazné dynamické kontrasty (silno-slabo).
- utvárať pozitívny vzťah k spevu a hudbe prostredníctvom citového zážitku,
- utvárať základný repertoár popevkov riekankového charakteru a detských piesní.
- spolupracovať pri spoločných hudobných aktivitách v skupine.

OBSAH

Prípravný ročník

Postupné navykanie na pasívne vnímanie reprodukovanej hudby – detské piesne, moderná hudba.

Vnímanie zvukov vyludzovaných na jednoduchých hudobných nástrojoch Orffovho inštrumentária.

Rytmizácia jednoduchých riekaniek.

1. ročník

Počúvanie širšieho repertoáru reprodukovanej hudby (vypočutie celej nahrávky/iba niekoľkých pesničiek na CD, kazete a pod.).

Rozvíjanie pasívneho vnímania zvukov Orffovho inštrumentária. Motivácia dieťaťa k vyludzovaniu zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch – na Orffovom

inštrumentáriu.

Jednoduché hry so spevom.

2. ročník

Rozvoj pasívneho vnímania zvukov Orffovho inštrumentária.

Rozvíjanie pasívneho vnímania jednoduchých zvukov vyludzovaných bežnými predmetmi prostredia (šuchotanie, trhanie a krčenie papiera, štrnganie kľúčov, cinkanie skla, príboru, klopkanie ceruzkou, prelievanie tekutiny v uzatvorenej fľaši, zvuk tečúcej vody.

Nacvičujeme s vizuálne vnímaným zdrojom zvuku.

Motivácia žiaka k vyludzovaniu zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch Orffovho inštrumentária.

Rytmizácia jednoduchých riekaniek (Ťap, ťap, ťapušky; Hijo, hijo na koníčku a iné).

Jednoduché hry so spevom (Kolo, kolo mlynské, Venček a iné).

Počúvanie reprodukovanej hudby – detské piesne, ľudové piesne.

3. ročník

Rozvoj pasívneho vnímania zvukov Orffovho inštrumentária.

Vyludzovaniu zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch Orffovho inštrumentária (paličky, bubon).

Rytmizácia jednoduchých riekaniek (Medved'ku, daj labku; Haju, haju, hajušky a iné).

Jednoduché hry so spevom (Tanček; Na ručníček; a iné).

Nácvik piesní (Prší, prší; Bola babka; Čo by koza neskákala; Bude zima; Išla sova na tanec a iné).

Počúvanie reprodukovanej hudby – detské piesne, ľudové piesne (Varila myšička kašičku; Jeden kováč kuje; Kvá, kvá, kvačica a iné).

4. ročník

Rozvoj pasívneho vnímania zvukov Orffovho inštrumentária.

Vyludzovanie zvukov na jednoduchých hudobných nástrojoch Orffovho inštrumentária (paličky, bubon).

Rytmizácia krátkych riekaniek a piesní hrou na tele.

Imitovanie prejavu hudobného nástroja.

Osvojovanie si základov pohybovej kultúry a rytmiky.

Vyjadrovanie charakteru skladby pohybom (pochod, kolísanie).

Jednoduché hry so spevom.

Nácvik jednoduchých detských piesní s rozličným tempom a rozdielnou dynamikou.

Počúvanie reprodukovanej hudby – detské piesne, ľudové piesne.

5. ročník

Počúvanie jednoduchých piesní (rôzny žáner, vo veľkej miere závislý od individuálnych osobitostí každého dieťaťa),

Rozlišovanie jednotlivých spievaných slov piesní, s príp. rytmizáciou, hrou na telo a pod.,

Učenie sa jednoduchých piesní a riekaniek.

6. ročník

Určovanie vlastností vnímaných zvukov: dĺžky (dlhý tón/zvuk – krátky), intenzity (hlasný – tichý), hudobný nástroj – ľudský hlas.

Rozlišovanie tempa, rytmu piesne alebo inštrumentálnej hudby.

Rytmizácia jednoduchých detských piesní tleskaním, vytukávaním, hrou na telo.

Rytmické cvičenia s využitím Orffovho inštrumentária (ozvučné drierka, bubon, triangel).

Rozlišovanie tónov hudobných nástrojov bubon – klavír – trúbka.

Počúvanie jednoduchých detských piesní rôzneho žánru, hudobné skladby – uspávanka.

Osvojovanie si jednoduchých piesní: Čo by koza neskákala; Bude zima; Išiel strašiak; Fúkaj, fúkaj teplý vetrik a iné.

7. ročník

Rozlišovanie tempa, rytmu piesne alebo inštrumentálnej skladby.

Na základe sluchového vnímania adekvátne reagovať pohybom na charakteristické zvuky: jednoduché pohyby rúk, prirodzený pohyb v priestore – chôdza, beh, poskoky, cval, elementárna pohybová improvizácia.

Rytmizácia jednoduchých detských piesní tleskaním, vyťukávaním, hrou na telo.

Rytmické cvičenia s využitím Orffovho inštrumentária (ozvučné drievka, bubon, triangel, činely).

Rozlišovanie tónov hudobných nástrojov bubon – klavír – trúbka - husle.

Počúvanie jednoduchých detských piesní a hudobných skladieb rôzneho žánru (napríklad uspávanka, pochod).

Osvojovanie si jednoduchých piesní: Maličká som, Kukulienka, Červené jabĺčko, Zahrajte mi muzikanti, Sláviček, Ty a ja, Javorová brána, Malí muzikanti, Konvalinka, Šli dievčence vence víť a iné.

8. ročník

Rozlišovanie tempa, rytmu piesne alebo inštrumentálnej skladby.

Rytmizácia jednoduchých detských piesní tleskaním, vyťukávaním, hrou na telo.

Rytmické cvičenia s využitím Orffovho inštrumentária (ozvučné drievka, bubon, triangel, činely), príp. iných nástrojov.

Rozlišovanie tónov hudobných nástrojov : bubon , klavír, trúbka, husle, gitara.

Počúvanie jednoduchých detských piesní a hudobných skladieb rôzneho žánru.

Osvojovanie si ďalších jednoduchých piesní.

Uplatňovanie ďalších tanečných prvkov v hudobno-pohybových hrách.

9. - 10. ročník

Rozlišovanie tempa, rytmu piesne alebo inštrumentálnej skladby.

Rytmizácia jednoduchých detských piesní tleskaním, vyťukávaním, hrou na telo.

Rytmické cvičenia s využitím Orffovho inštrumentária (ozvučné drievka, bubon, triangel, činely).

Rozlišovanie tónov hudobných nástrojov : bubon , klavír, trúbka, husle, gitara.

Počúvanie jednoduchých detských piesní a hudobných skladieb rôzneho žánru.

Osvojovanie si ďalších jednoduchých piesní.

Uplatňovanie ďalších tanečných prvkov v hudobno-pohybových hrách.

Špeciálna základná škola, J. Kráľa 39, Zlaté Moravce											
Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce										
Predmet	Pracovné vyučovanie										
Ročník/časový rozsah výučby - týždenne	Pr. r	1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r	8. r	9. r	10. r
	2h	2h	2h	2h	3h	3h	3h	2,5h	2,5h	2,5h	2,5h
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie										
Forma štúdia	denná										
Vyučovacia jazyk	slovenský										

Charakteristika učebného predmetu

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia z hľadiska: úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmyslupnejším a nezávislejším.

Obsah predmetu pracovné vyučovanie sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať. Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností žiaka osvojiť si obsah daného učiva, a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote.

V zložke sebaobslužné činnosti žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Obsahom zložky práce v domácnosti je osvojovanie si základných pracovných návykov v domácnosti, zručností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

V zložke práce v dielni si žiaci osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky.

Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu je potrebné individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Žiaci s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia majú problémom

s nedostatočnou motiváciou k činnosti, problémy s pozornosťou a vytrvalosťou. Je potrebné pri zadávaní úlohy pre konkrétneho žiaka vedieť, čím a ako je ho možné motivovať a upútať jeho pozornosť. Na začiatok práce zaradíme ľahkú úlohu, o ktorej predpokladáme, že žiak zvládne, a ktorá ho môže motivovať k ďalšej práci. Následne zaradíme úlohu alebo činnosť, ktorú si má žiak osvojiť, prípadne utvrdiť. Na záver zaradíme úlohu alebo činnosť, ktorú má žiak rád. Nácvik jednotlivých činností nesmie byť samoučelný, snažíme sa o to, aby žiak osvojenú činnosť vedel využiť v praktickom živote, inak jej osvojenie nemá pre žiaka význam. Jednotlivé pracovné úlohy je potrebné rozdeliť podľa schopností žiaka na čiastkové úlohy, inak by si ju žiak pre jej náročnosť nemusel vedieť osvojiť.

Žiakovi je potrebné poskytovať primeranú pomoc, forma a miera závisí od schopností konkrétneho žiaka. Je potrebné citlivo zvážiť, ktoré činnosti už má žiak osvojené, aby mu nebola poskytovaná väčšia pomoc ako žiak v skutočnosti potrebuje, čím by sa brzdil jeho ďalší rozvoj.

Každé zadanie pracovnej úlohy musí byť jednoznačné, zrozumiteľné, aby žiak vedel, čo má urobiť a ako má postupovať. Postupujeme od najjednoduchších úloh k zložitejším. Pracovné zaťaženie musí byť primerané silám žiakov, nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpalo, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo.

Je potrebné zaistiť bezpečnosť žiakov potrebnými opatreniami, a tiež nácvikom bezpečných pracovných návykov.

Tak ako aj v iných predmetoch, aj pri výučbe pracovného vyučovania je dôležité zohľadňovať dosiahnutú aktuálnu úroveň žiaka, aby osvojovanie si nových vedomostí, zručností a návykov bolo prirodzeným pokračovaním výučby.

Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov.

Veľmi dôležitou podmienkou je materiálne zabezpečenie pracovného vyučovania. Sú to najmä pracovne a dielne, sklad materiálu, pozemok, dostatok vyhovujúcich nástrojov, pracovných a učebných pomôcok a jednotného materiálu pre žiakov.

Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam (čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska, atď.). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie..

Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky (vzorový výrobok, súbor nástrojov, materiálov, modely, predlohy a iné), ktoré musia byť primerané mentálnemu postihnutiu žiaka.

Ciele učebného predmetu

- Utvárať základné hygienické návyky a samoobslužné zručnosti,
- utvárať a zvyšovať základné návyky pri stravovaní,
- rozvíjať jemnú a hrubú motoriku,
- utvárať základné pracovné zručnosti,
- utvárať schopnosť adekvátne používať predmety,
- rozlišovať rôzne materiály,
- rozvíjať schopnosť využívať voľný čas,
- osvojiť si základné pracovné zručnosti a návyky potrebné pri práci v domácnosti,
- osvojiť si základné manuálne zručnosti potrebné pri práci s drevom,
- osvojiť si základné manuálne zručnosti potrebné pri pestovateľských prácach.
- rešpektovať požiadavky bezpečnosti a hygieny pri každej práci,
- zvládnuť základy jednoduchého pracovného postupu,

- osvojiť si správne pomenovanie nástrojov a stavebnícových častí,
- oboznámiť sa s obsluhou žehličky, ručného krájača chleba,
- vypestovať u žiakov zručnosti vedúce k čo najvyššiemu stupňu samostatnosti, dodržiavať základné bezpečnostné pravidlá pri zaobchádzaní s elektrospotrebičmi a čistiacimi prípravkami.

OBSAH

Prípravný ročník

Sebaobslužné činnosti

Spolupráca pri osobnej hygiene.

Používanie hygienických potrieb.

Osvojenie si hygienických návykov s pomocou.

Používanie WC, toaletného papiera.

Púšťanie vody - páková batéria.

Vyzliekanie a obliekanie odevu s pomocou.

Obúvanie a vyzúvanie s pomocou.

Osvojenie si základných stravovacích návykov.

Práce v domácnosti

Odkladanie predmetov každodenného života na určené miesto s pomocou.

Odkladanie odevu a obuvi s pomocou.

Zapínanie a vypínanie osvetlenia.

Práce v dielni

Oboznámenie sa s rôznymi materiálmi: papier, textil, drevo.

Trhanie a krčenie papiera – poznávať vlastnosti papiera.

Manipulovanie s drevenými kockami.

Ukladanie kociek na seba, vedľa seba.

1. ročník

Sebaobslužné činnosti

Spolupráca pri osobnej hygiene.

Používanie hygienických potrieb.

Osvojenie si hygienických návykov s pomocou.

Používanie WC, toaletného papiera.

Púšťať vodu - páková batéria, kohútik.

Vyzliekanie a obliekanie odevu s pomocou.

Obúvanie a vyzúvanie s pomocou.

Osvojenie si základných návykov pri stravovaní. Sedieť určitý čas pri jedle.

Práce v domácnosti

Odkladanie predmetov na určené miesto s pomocou.

Odkladanie odevu a obuvi s pomocou.

Otváranie a zatváranie dverí, zásuviek.

Zapínanie a vypínanie osvetlenia.

Práce v dielni

Taktilné oboznámenie sa s rôznymi materiálmi: papier, textil, drevo, plastelína a iné.

Trhanie a krčenie papiera.

Manipulovať s kockami: ukladanie dvoch kociek na seba, vedľa seba.

Vkladanie predmetov do otvoru podľa tvaru a iných vlastností.

Skrutkovanie do perforovanej dosky.

Skladanie jednoduchého puzzle.

Navliekanie rôznych predmetov: veľké korále, krúžky a pod.

2. ročník

Sebaobslužné činnosti

Osvojovanie si hygienických návykov s pomocou: umývanie a utieranie tváre, rúk, česanie, úprava zovňajšku.

Používanie hygienických potrieb, vytváranie zručnosti pri manipulácii s nimi.

Púšťanie a zastavovanie vody.

Používanie WC, toaletného papiera, splachovanie.

Obliekanie a vyzliekanie odevu s pomocou.

Rozopnutie veľkého gombíka s pomocou.

Obúvanie a vyzúvanie s pomocou.

Osvojenie si základných stravovacích návykov (hryzenie, žuvanie, prehĺtanie), jedenie s pomocou. Nácvik samostatného jedenia.

Nácvik pitia z pohára (držanie pohára dvoma rukami).Práce v domácnosti

Odkladanie predmetov na určené miesto s pomocou.

Upratovanie hračiek s pomocou.

Odkladanie odevu a obuvi s pomocou.

Práca v kuchyni – oboznámenie sa so zariadením.

Zapínanie a vypínanie osvetlenia.

Práce v dielni

Rozlišovanie rôznych materiálov: papier, textil, drevo, plastelína, hlina a iné.

Trhanie a krčenie papiera.

Manipulácia s kockami: ukladanie na seba, vedľa seba.

Manipulácia s predmetmi: dvíhanie, prenášanie, vkladanie.

Skladanie jednoduchého puzzle.

Skrutkovanie do perforovanej dosky.

Navliekanie rôznych predmetov : veľké korále, krúžky.

3. ročník

Sebaobslužné činnosti

Osvojovanie si hygienických návykov s pomocou: umývanie a utieranie tváre, rúk, česanie, úprava zovňajšku.

Používanie hygienických potrieb, vytváranie zručnosti pri manipulácii s nimi.

Púšťanie a zastavovanie vody.

Používanie WC, toaletného papiera, splachovanie.

Obliekanie a vyzliekanie odevu s pomocou.

Rozopnutie veľkého gombíka s pomocou, sťahovanie zipsu.

Obúvanie a vyzúvanie s pomocou, používanie suchého zipsu.

Osvojenie si základných stravovacích návykov, jedenie s pomocou, používanie rúk pri jedení.

Spolupráca pri kŕmení, nácvik samostatného jedenia.

Nácvik pitia z pohára.

Práce v domácnosti

Odkladanie predmetov na určené miesto s pomocou.

Upratovanie hračiek s pomocou.

Odkladanie odevu a obuvi s pomocou.

Práca v kuchyni – oboznámenie sa so zariadením, jeho pomenovanie.

Zapínanie a vypínanie osvetlenia.

Nácvik utierania prachu, polievania kvetov.107

Práce v dielni

Rozlišovanie rôznych materiálov: papier, textil, drevo, plastelína, hlina a iné.
Trhanie a krčenie papiera.
Manipulácia s kockami: ukladanie na seba, vedľa seba.
Manipulácia s predmetmi: dvíhanie, prenášanie, vkladanie.
Skladanie jednoduchého puzzle.
Skrutkovanie do perforovanej dosky.
Navliekanie rôznych predmetov : veľké korále, krúžky.
Oboznámenie sa s detským náradím a náčiním (kladivko, valček, lyžička, pohár a iné).

4. ročník

Sebaobslužné činnosti
Osvojovanie si hygienických návykov s pomocou.
Utváranie zručností pri manipulácii s hygienickými potrebami.
Úprava zovňajšku.
Púšťanie a zastavovanie vody v umývadle, splachovanie na toalete.
Obliekanie a vyzliekanie odevu s pomocou.
Obúvanie a vyzúvanie s pomocou.
Stolovanie: zaujatie svojho miesta v jedálni, sedenie za stolom, jedenie s pomocou, používanie lyžice pri jedení, pitie z pohára.
Práce v domácnosti
Odkladanie hračiek a rôznych predmetov na určené miesto.
Odkladanie odevu a obuvi.
Práca v kuchyni – nalievanie čaju, mlieka, malinovsky.
Jednoduché prestieranie s pomocou.
Umývanie ovocia.
Utierania prachu podľa pokynov, polievania kvetov.
Práce v dielni
Rozlišovanie rôznych materiálov: papier, textil, drevo, plastelína, hlina a iné.
Skladanie a lepenie papiera.
Skladanie mozaiky podľa farby, tvaru a veľkosti.
Manipulácia so stavebnicovými tvarmi: ukladanie na seba do výšky, vedľa seba do dĺžky.
Manipulácia s predmetmi: dvíhanie, prenášanie, vkladanie, nasúvanie, navliekanie, vhadzovanie.
Skladanie jednoduchého puzzle.
Skrutkovanie do perforovanej dosky.
Navliekanie rôznych predmetov : veľké korále, krúžky.
Rozlišovanie a pomenovanie detského náradia (kladivko, valček, lyžička a iné).

5. ročník

Sebaobslužné činnosti
Zvyšovanie samostatnosti pri osobnej hygiene.
Používanie hygienických potrieb.
Osvojovanie si hygienických návykov s čiastočnou pomocou.
Hygiena na WC, splachovanie.
Mužské a ženské WC – rozlíšenie.
Vyzliekanie a obliekanie odevu s miernou pomocou.
Osvojiť si rozlíšenie prednej a zadnej časti oblečenia.
Obúvanie a vyzúvanie s miernou pomocou.
Zapínanie a rozopínanie veľkého gombíka s pomocou.
Používanie zipsu, patentov.

Osvojenie si základných stravovacích návykov.
Samostatné používanie lyžice pri jedle.
Používanie naberačky.
Zdvihnutie a pitie z pohára, ak je pohár držaný jednou rukou, vedieť ho položiť späť na stôl.
Práce v domácnosti
Primerané používanie predmetov každodenného života.
Odkladanie predmetov na určené miesto.
Odkladanie odevu a obuvi na určené miesto.
Používanie ramienka na šaty.
Utieranie prachu podľa pokynov s miernou pomocou.
Polievanie kvetov podľa pokynov s miernou pomocou.
Zametanie a utieranie podlahy.
Pozbieranie odpadkov do koša.
Základy bezpečnosti v domácnosti, najmä v kuchyni.
Základy zložitejšieho prestierania k stolovaniu s miernou pomocou.
Osvojiť si základy bezpečnosti v kuchyni.
Udržiavanie poriadku na stole: odložiť špinavý riad, rozlíšiť špinavý a čistý riad, odkladanie čistého riadu na určené miesto.
Utieranie a umývanie stola.
Natieranie na chlieb.
Umývanie ovocia a zeleniny.
Nalievanie nápoja do pohárov, s pomocou.
Balenie a rozbaľovanie desiaty.
Práce v dielni
Skladanie, prekladanie a lepenie papiera.
Rozkladanie a skladanie škatúľ.
Strihanie s pomocou: držať a pohybovať s papierom pri strihaní.
Skladanie mozaiky podľa farby a tvaru, postupnosti.
Montážne a demontážne práce so skladačkami.
Oboznámenie sa s náradím: kliešte.

6. ročník

Sebaobslužné činnosti
Zvyšovanie samostatnosti pri osobnej hygiene.
Používanie hygienických potrieb.
Osvojovanie hygienických návykov bez/s miernou pomocou.
Vedieť rozlíšiť špinavé a čisté ruky.
Hygiena na WC, splachovanie. Rozlišovanie toaliet.
Obliekanie a vyzliekanie bez/s miernou pomocou.
Spolahlivé rozlišovanie poradia obliekania jednotlivých častí odevov.
Obúvanie a vyzúvanie bez/s miernou pomocou.
Zapínanie a rozopínanie gombíka, používanie zipsu a patentov.
Elementárne pravidlá stolovania.
Samostatné používanie lyžice, používanie ostatného príboru s pomocou.
Práce v domácnosti
Samostatné odkladanie hračiek a predmetov na určené miesto.
Samostatné odkladanie odevov a obuvi na určené miesto.
Používanie ramienka na šaty.
Utieranie prachu a polievanie kvetov podľa pokynov.
Pozbieranie odpadkov do koša.

Základy stolovania. Samostatné prestieranie: plytký a hlboký tanier, príbor.
Udržiavanie poriadku na stole: odkladanie špinavého riadu.
Utieranie a odkladanie riadu na určené miesto.
Hygiena stola po jedle.
Príprava raňajok: natieranie masla a džemu na chlieb a pečivo, nalievanie čaju, mlieka, kakaa do hrnčekov.
Umývanie ovocia a zeleniny.
Práce v dielni
Skladanie, prekladanie, lepenie a strihanie papiera.
Rozkladanie a skladanie škatúľ, ukladanie drobných predmetov do škatúľ.
Skladanie jednoduchej mozaiky.
Skladanie veže z piatich až šiestich kociek po predvedení.
Vkladanie drevených klincov do perforovanej dosky.
Navliekanie väčších korálok.
Oboznamovanie sa s rôznymi druhmi materiálov.
Oboznámenie sa s náradím: kladivo, píłka, kliešte, pilník

7. ročník

Sebaobslužné činnosti

Upevňovanie samostatnosti pri osobnej hygiene, používaní hygienických potrieb a úprave zovňajšku.

Osvojovanie hygienických návykov bez pomoci.

Spoľahlivé rozlišovanie toaliet.

Obliekanie a vyzliekanie bez pomoci.

Spoľahlivé rozlišovanie poradia obliekania jednotlivých častí odevov.

Obúvanie a vyzúvanie bez pomoci.

Zapínanie a rozopínanie gombíka, používanie zipsu a patentov.

Fixácia správnych stereotypov pri stolovaní.

Samostatné používanie lyžice, používanie ostatného príboru samostatne/ s pomocou.

Práce v domácnosti

Udržiavanie poriadku v hračkách, školských pomôckach, osobných veciach.

Pozbieranie odpadkov do koša.

Zametanie podlahy. Vynášanie odpadkov.

Umytie umývadla, čistenie zrkadla.

Základy stolovania. Samostatné prestieranie: plytký a hlboký tanier, príbor.

Umývanie, utieranie a odkladanie riadu na určené miesto.

Hygiena stola po jedle.

Príprava raňajok: natieranie masla, džemu, pomazánky na chlieb a pečivo.

Príprava obloženého chlebíka: maslo, saláma, paprika, paradajka, uhorka, reďkovka.

Ohrievanie mlieka, kakaa v mikrovlnnej rúre – obsluha spotrebiča.

Príprava čaju pomocou varnej kanvice, ochutenie čaju (cukor, med, citrón), nalievanie do hrnčekov. Servírovanie čajového pečiva.

Manipulácia so sporákom: varenie vajíčka.

Práce v dielni

Strihanie papiera, nalepovanie, zlepovanie, koláž.

Strihanie textilu podľa predlohy, lepenie textilu, koláž.

Skladanie jednoduchej mozaiky.

Navliekanie menších korálok.

Práce s rôznym materiálom.(namotávanie vlny na cievku, spletie špagátikov, strihanie povrázok, ukladanie roztriedeného materiálu do škatúľ a zásuviek)

Rozoznávanie materiálov: papier, textil, drevo, kov.

Poznávanie vlastností dreva.

Rozoznávanie a pomenovanie náradia: kladivo, píłka, kliešte, pilník.

8. ročník

Sebaobslužné činnosti

Upevňovanie sebaobslužných stereotypov pri obliekaní, obúvaní a osobnej hygiene.

Spoľahlivé rozlišovanie poradia obliekania jednotlivých častí odevov.

Upevňovanie správnych stereotypov pri stolovaní.

Samostatné používanie lyžice, používanie ostatného príboru samostatne/ s pomocou.

Práce v domácnosti

Udržiavanie poriadku v hračkách, školských pomôckach, osobných veciach.

Zametanie, umývanie, udržiavanie poriadku v priestore triedy, na pracovných stoloch.

Polievanie kvetov.

Základy stolovania. Samostatné prestieranie.

Práce v kuchyni súvisiace so stolovaním a konzumáciou pokrmov.

Príprava jednoduchých jedál.

Pranie osobnej bielizne.

Žehlenie s pomocou.

Čistenie obuvi.

Práce v dielni

Strihanie papiera, nalepovanie, zlepovanie, koláž.

Strihanie textilu podľa predlohy, lepenie textilu, koláž, práca s ihlou.

Rozoznávanie materiálov: papier, textil, drevo, kov.

Rozoznávanie a pomenovanie náradia: kladivo, píłka, kliešte, pilník, práca s náradím.

Montážne a demontážne práce s jednoduchými stavebnicami.

9. ročník

Sebaobslužné činnosti

Upevňovanie sebaobslužných stereotypov pri obliekaní, obúvaní a osobnej hygiene, čistenie obuvi.

Upevňovanie správnych stereotypov pri stolovaní s čo najvyššou mierou samostatnosti.

Práce v domácnosti

Udržiavanie poriadku v hračkách, školských pomôckach, osobných veciach.

Udržiavanie poriadku v okolitom priestore utieraním, zmetaním, vysávaním.

Hygiena kúpeľne.

Práce v kuchyni súvisiace so stolovaním a konzumáciou pokrmov.

Príprava jednoduchých jedál, manipulácia s mikrovlnnou rúrou.

Pranie osobnej bielizne.

Žehlenie bez/ s pomocou.

Práce v dielni

Strihanie papiera, nalepovanie, zlepovanie, koláž.

Strihanie textilu podľa predlohy, lepenie textilu, koláž, šitie.

Rozoznávanie materiálov: papier, textil, drevo, kov.

Rozoznávanie a pomenovanie náradia: kladivo, píłka, kliešte, pilník, práca s náradím.

Montážne a demontážne práce s jednoduchými stavebnicami a skladačkami.

10. ročník

Sebaobslužné činnosti

Upevňovanie sebaobslužných stereotypov pri obliekaní, obúvaní a osobnej hygiene, pri stolovaní, skvalitňovanie činností súvisiacich so základnou starostlivosťou o odev a obuv.

Práce v domácnosti

Udržiavanie poriadku v osobných veciach a vo svojom okolí.

Nákup a skladovanie potravín.

Príprava studených a teplých nápojov, studených a teplých jedál s ohľadom na individuálne schopnosti žiakov.

Zásady zdravej výživy.

Bezpečná manipulácia so spotrebičmi v kuchyni a v byte.

Pranie a sušenie osobnej bielizne.

Žehlenie bez/ s pomocou, skladanie bielizne a šatstva.

Prišívanie gombíkov, zošívanie látok.

Výmena batérií v elektrospotrebičoch.

Práce v dielni

Rozoznávanie materiálov: papier, textil, drevo, kov, plasty a ich využitie v praxi.

Rozoznávanie a pomenovanie náradia: kladivo, píłka, kliešte, pilník, skrutkovač, ručný vrták; práca s náradím.

Montážne a demontážne práce s jednoduchými stavebnicami a skladačkami, zostavovanie modelov konštrukčných stavebníc.

Pestovateľské práce

Pestovanie a ošetrovanie izbových rastlín.

Sezónne práce na školskom pozemku s ohľadom na individuálne schopnosti žiakov.

Pestovanie vybraných druhov zeleniny (siatie do riadkov, do jamiek, sadenie, pletie záhonov, zber a uskladnenie zeleniny).

Špeciálna základná škola, J. Kráľa 39, Zlaté Moravce											
Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce										
Predmet	Pracovné vyučovanie										
Ročník/časový rozsah výučby - týždenne	Pr. r	1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r	8. r	9. r	10. r
	2h	2h	2h	2h	3h	3h	3h	2,5h	2,5h	2,5h	2,5h
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie										
Forma štúdia	denná										
Vyučovacia jazyk	slovenský										

Charakteristika učebného predmetu

Predmet pracovné vyučovanie má významnú úlohu vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia z hľadiska: úspešného sociálneho začlenenia sa do spoločnosti, vytvárania sociálneho, pracovného a osobného uplatnenia sa, individuálneho rozvoja jeho osobnosti a z hľadiska vytvárania vzťahov k okolitému životu.

Pracovné vyučovanie je dôležitým faktorom pri vytváraní samoobslužných a hygienických návykov, pri vytváraní a rozvoji poznávacích procesov, motorických a pracovných zručností a návykov.

Pracovné vyučovanie prispieva k uspokojovaniu osobných potrieb žiaka, k rozvoju jeho schopností, možností a zručností. V kooperácii s ostatnými predmetmi prispieva k rozvoju celej osobnosti žiaka, a tým sa stáva jeho život zmyslupnejším a nezávislejším.

Obsah predmetu pracovné vyučovanie sa realizuje v čo najväčšej miere v prirodzených podmienkach, v situáciách, v ktorých bude žiak danú činnosť v reálnom živote vykonávať. Obsah pracovného vyučovania je členený na zložky. Toto rozdelenie vychádza zo schopností žiaka osvojiť si obsah daného učiva, a zo schopnosti vedieť ho aplikovať v súčasnom i budúcom praktickom živote.

V zložke sebaobslužné činnosti žiaci nadobúdajú zručnosti v starostlivosti o hygienu tela a zovňajšku, osvojujú si stravovacie návyky a pravidlá stolovania.

Obsahom zložky práce v domácnosti je osvojovanie si základných pracovných návykov v domácnosti, zručností potrebných pri domácich prácach a udržiavanie poriadku. Súčasťou tejto zložky je aj šitie. Žiaci nadobúdajú zručnosti v základných technikách šitia a ručných prác. Súčasťou zložky sú aj práce v kuchyni. Žiaci si osvojujú základné znalosti o potravinách, a ako udržiavať poriadok a hygienu v kuchyni. Vo vyšších ročníkoch nadobúdajú žiaci zručnosti pri príprave jednoduchých nápojov a jedál.

V zložke práce v dielni si žiaci osvojujú schopnosť rozlišovať rozličné materiály, spoznávajú ich v praktickom živote, osvojujú si manuálne zručnosti s nimi a vytvárajú jednoduché výrobky.

Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu je potrebné individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

Žiaci s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia majú problémom

s nedostatočnou motiváciou k činnosti, problémy s pozornosťou a vytrvalosťou. Je potrebné pri zadávaní úlohy pre konkrétneho žiaka vedieť, čím a ako je ho možné motivovať a upútať jeho pozornosť. Na začiatok práce zaradíme ľahkú úlohu, o ktorej predpokladáme, že žiak zvládne, a ktorá ho môže motivovať k ďalšej práci. Následne zaradíme úlohu alebo činnosť, ktorú si má žiak osvojiť, prípadne utvrdiť. Na záver zaradíme úlohu alebo činnosť, ktorú má žiak rád. Nácvik jednotlivých činností nesmie byť samoučelný, snažíme sa o to, aby žiak osvojenú činnosť vedel využiť v praktickom živote, inak jej osvojenie nemá pre žiaka význam. Jednotlivé pracovné úlohy je potrebné rozdeliť podľa schopností žiaka na čiastkové úlohy, inak by si ju žiak pre jej náročnosť nemusel vedieť osvojiť.

Žiakovi je potrebné poskytovať primeranú pomoc, forma a miera závisí od schopností konkrétneho žiaka. Je potrebné citlivo zvážiť, ktoré činnosti už má žiak osvojené, aby mu nebola poskytovaná väčšia pomoc ako žiak v skutočnosti potrebuje, čím by sa brzdil jeho ďalší rozvoj.

Každé zadanie pracovnej úlohy musí byť jednoznačné, zrozumiteľné, aby žiak vedel, čo má urobiť a ako má postupovať. Postupujeme od najjednoduchších úloh k zložitejším. Pracovné zaťaženie musí byť primerané silám žiakov, nesmie byť tak náročné, aby žiakov vyčerpalo, ale ani príliš jednoduché, lebo by nedostatočne aktivizovalo ich myslenie a v dostatočnej miere ich nezamestnávalo.

Je potrebné zaistiť bezpečnosť žiakov potrebnými opatreniami, a tiež nácvikom bezpečných pracovných návykov.

Tak ako aj v iných predmetoch, aj pri výučbe pracovného vyučovania je dôležité zohľadňovať dosiahnutú aktuálnu úroveň žiaka, aby osvojovanie si nových vedomostí, zručností a návykov bolo prirodzeným pokračovaním výučby.

Pri výbere úloh učiteľ prihliada aj na učebnú látku ostatných predmetov. Nevyhnutnosť koordinácie pracovného vyučovania s inými vyučovacími predmetmi vyplýva z podstaty rozvoja poznávacích možností mentálne postihnutých žiakov.

Veľmi dôležitou podmienkou je materiálne zabezpečenie pracovného vyučovania. Sú to najmä pracovne a dielne, sklad materiálu, pozemok, dostatok vyhovujúcich nástrojov, pracovných a učebných pomôcok a jednotného materiálu pre žiakov.

Pracovné prostredie musí vyhovovať hygienickým podmienkam (čistý vzduch, vhodné osvetlenie, čistota pracoviska, atď.). K hygienickým podmienkam patrí aj vhodné oblečenie na pracovné vyučovanie..

Na hodinách pracovného vyučovania sa používajú rôzne učebné pomôcky (vzorový výrobok, súbor nástrojov, materiálov, modely, predlohy a iné), ktoré musia byť primerané mentálnemu postihnutiu žiaka.

Ciele učebného predmetu

- Utvárať základné hygienické návyky a samoobslužné zručnosti,
- utvárať a zvyšovať základné návyky pri stravovaní,
- rozvíjať jemnú a hrubú motoriku,
- utvárať základné pracovné zručnosti,
- utvárať schopnosť adekvátne používať predmety,
- rozlišovať rôzne materiály,
- rozvíjať schopnosť využívať voľný čas,
- osvojiť si základné pracovné zručnosti a návyky potrebné pri práci v domácnosti,
- osvojiť si základné manuálne zručnosti potrebné pri práci s drevom,
- osvojiť si základné manuálne zručnosti potrebné pri pestovateľských prácach.
- rešpektovať požiadavky bezpečnosti a hygieny pri každej práci,
- zvládnuť základy jednoduchého pracovného postupu,

- osvojiť si správne pomenovanie nástrojov a stavebnícových častí,
- oboznámiť sa s obsluhou žehličky, ručného krájača chleba,
- vypestovať u žiakov zručnosti vedúce k čo najvyššiemu stupňu samostatnosti, dodržiavať základné bezpečnostné pravidlá pri zaobchádzaní s elektrospotrebičmi a čistiacimi prípravkami.

OBSAH

Prípravný ročník

Sebaobslužné činnosti

Spolupráca pri osobnej hygiene.

Používanie hygienických potrieb.

Osvojenie si hygienických návykov s pomocou.

Používanie WC, toaletného papiera.

Púšťanie vody - páková batéria.

Vyzliekanie a obliekanie odevu s pomocou.

Obúvanie a vyzúvanie s pomocou.

Osvojenie si základných stravovacích návykov.

Práce v domácnosti

Odkladanie predmetov každodenného života na určené miesto s pomocou.

Odkladanie odevu a obuvi s pomocou.

Zapínanie a vypínanie osvetlenia.

Práce v dielni

Oboznámenie sa s rôznymi materiálmi: papier, textil, drevo.

Trhanie a krčenie papiera – poznávať vlastnosti papiera.

Manipulovanie s drevenými kockami.

Ukladanie kociek na seba, vedľa seba.

1. ročník

Sebaobslužné činnosti

Spolupráca pri osobnej hygiene.

Používanie hygienických potrieb.

Osvojenie si hygienických návykov s pomocou.

Používanie WC, toaletného papiera.

Púšťať vodu - páková batéria, kohútik.

Vyzliekanie a obliekanie odevu s pomocou.

Obúvanie a vyzúvanie s pomocou.

Osvojenie si základných návykov pri stravovaní. Sedieť určitý čas pri jedle.

Práce v domácnosti

Odkladanie predmetov na určené miesto s pomocou.

Odkladanie odevu a obuvi s pomocou.

Otváranie a zatváranie dverí, zásuviek.

Zapínanie a vypínanie osvetlenia.

Práce v dielni

Taktilné oboznámenie sa s rôznymi materiálmi: papier, textil, drevo, plastelína a iné.

Trhanie a krčenie papiera.

Manipulovať s kockami: ukladanie dvoch kociek na seba, vedľa seba.

Vkladanie predmetov do otvoru podľa tvaru a iných vlastností.

Skrutkovanie do perforovanej dosky.

Skladanie jednoduchého puzzle.

Navliekanie rôznych predmetov: veľké korále, krúžky a pod.

2. ročník

Sebaobslužné činnosti

Osvojovanie si hygienických návykov s pomocou: umývanie a utieranie tváre, rúk, česanie, úprava zovňajšku.

Používanie hygienických potrieb, vytváranie zručnosti pri manipulácii s nimi.

Púšťanie a zastavovanie vody.

Používanie WC, toaletného papiera, splachovanie.

Obliekanie a vyzliekanie odevu s pomocou.

Rozopnutie veľkého gombíka s pomocou.

Obúvanie a vyzúvanie s pomocou.

Osvojenie si základných stravovacích návykov (hryzenie, žuvanie, prehĺtanie), jedenie s pomocou. Nácvik samostatného jedenia.

Nácvik pitia z pohára (držanie pohára dvoma rukami).Práce v domácnosti

Odkladanie predmetov na určené miesto s pomocou.

Upratovanie hračiek s pomocou.

Odkladanie odevu a obuvi s pomocou.

Práca v kuchyni – oboznámenie sa so zariadením.

Zapínanie a vypínanie osvetlenia.

Práce v dielni

Rozlišovanie rôznych materiálov: papier, textil, drevo, plastelína, hlina a iné.

Trhanie a krčenie papiera.

Manipulácia s kockami: ukladanie na seba, vedľa seba.

Manipulácia s predmetmi: dvíhanie, prenášanie, vkladanie.

Skladanie jednoduchého puzzle.

Skrutkovanie do perforovanej dosky.

Navliekanie rôznych predmetov : veľké korále, krúžky.

3. ročník

Sebaobslužné činnosti

Osvojovanie si hygienických návykov s pomocou: umývanie a utieranie tváre, rúk, česanie, úprava zovňajšku.

Používanie hygienických potrieb, vytváranie zručnosti pri manipulácii s nimi.

Púšťanie a zastavovanie vody.

Používanie WC, toaletného papiera, splachovanie.

Obliekanie a vyzliekanie odevu s pomocou.

Rozopnutie veľkého gombíka s pomocou, sťahovanie zipsu.

Obúvanie a vyzúvanie s pomocou, používanie suchého zipsu.

Osvojenie si základných stravovacích návykov, jedenie s pomocou, používanie rúk pri jedení.

Spolupráca pri kŕmení, nácvik samostatného jedenia.

Nácvik pitia z pohára.

Práce v domácnosti

Odkladanie predmetov na určené miesto s pomocou.

Upratovanie hračiek s pomocou.

Odkladanie odevu a obuvi s pomocou.

Práca v kuchyni – oboznámenie sa so zariadením, jeho pomenovanie.

Zapínanie a vypínanie osvetlenia.

Nácvik utierania prachu, polievania kvetov.107

Práce v dielni

Rozlišovanie rôznych materiálov: papier, textil, drevo, plastelína, hlina a iné.
Trhanie a krčenie papiera.
Manipulácia s kockami: ukladanie na seba, vedľa seba.
Manipulácia s predmetmi: dvíhanie, prenášanie, vkladanie.
Skladanie jednoduchého puzzle.
Skrutkovanie do perforovanej dosky.
Navliekanie rôznych predmetov : veľké korále, krúžky.
Oboznámenie sa s detským náradím a náčiním (kladivko, valček, lyžička, pohár a iné).

4. ročník

Sebaobslužné činnosti
Osvojovanie si hygienických návykov s pomocou.
Utváranie zručností pri manipulácii s hygienickými potrebami.
Úprava zovňajšku.
Púšťanie a zastavovanie vody v umývadle, splachovanie na toalete.
Obliekanie a vyzliekanie odevu s pomocou.
Obúvanie a vyzúvanie s pomocou.
Stolovanie: zaujatie svojho miesta v jedálni, sedenie za stolom, jedenie s pomocou, používanie lyžice pri jedení, pitie z pohára.
Práce v domácnosti
Odkladanie hračiek a rôznych predmetov na určené miesto.
Odkladanie odevu a obuvi.
Práca v kuchyni – nalievanie čaju, mlieka, malinovsky.
Jednoduché prestieranie s pomocou.
Umývanie ovocia.
Utierania prachu podľa pokynov, polievania kvetov.
Práce v dielni
Rozlišovanie rôznych materiálov: papier, textil, drevo, plastelína, hlina a iné.
Skladanie a lepenie papiera.
Skladanie mozaiky podľa farby, tvaru a veľkosti.
Manipulácia so stavebnicovými tvarmi: ukladanie na seba do výšky, vedľa seba do dĺžky.
Manipulácia s predmetmi: dvíhanie, prenášanie, vkladanie, nasúvanie, navliekanie, vhadzovanie.
Skladanie jednoduchého puzzle.
Skrutkovanie do perforovanej dosky.
Navliekanie rôznych predmetov : veľké korále, krúžky.
Rozlišovanie a pomenovanie detského náradia (kladivko, valček, lyžička a iné).

5. ročník

Sebaobslužné činnosti
Zvyšovanie samostatnosti pri osobnej hygiene.
Používanie hygienických potrieb.
Osvojovanie si hygienických návykov s čiastočnou pomocou.
Hygiena na WC, splachovanie.
Mužské a ženské WC – rozlíšenie.
Vyzliekanie a obliekanie odevu s miernou pomocou.
Osvojiť si rozlíšenie prednej a zadnej časti oblečenia.
Obúvanie a vyzúvanie s miernou pomocou.
Zapínanie a rozopínanie veľkého gombíka s pomocou.
Používanie zipsu, patentov.

Osvojenie si základných stravovacích návykov.
Samostatné používanie lyžice pri jedle.
Používanie naberačky.
Zdvihnutie a pitie z pohára, ak je pohár držaný jednou rukou, vedieť ho položiť späť na stôl.
Práce v domácnosti
Primerané používanie predmetov každodenného života.
Odkladanie predmetov na určené miesto.
Odkladanie odevu a obuvi na určené miesto.
Používanie ramienka na šaty.
Utieranie prachu podľa pokynov s miernou pomocou.
Polievanie kvetov podľa pokynov s miernou pomocou.
Zametanie a utieranie podlahy.
Pozbieranie odpadkov do koša.
Základy bezpečnosti v domácnosti, najmä v kuchyni.
Základy zložitejšieho prestierania k stolovaniu s miernou pomocou.
Osvojiť si základy bezpečnosti v kuchyni.
Udržiavanie poriadku na stole: odložiť špinavý riad, rozlíšiť špinavý a čistý riad, odkladanie čistého riadu na určené miesto.
Utieranie a umývanie stola.
Natieranie na chlieb.
Umývanie ovocia a zeleniny.
Nalievanie nápoja do pohárov, s pomocou.
Balenie a rozbaľovanie desiaty.
Práce v dielni
Skladanie, prekladanie a lepenie papiera.
Rozkladanie a skladanie škatúl.
Strihanie s pomocou: držať a pohybovať s papierom pri strihaní.
Skladanie mozaiky podľa farby a tvaru, postupnosti.
Montážne a demontážne práce so skladačkami.
Oboznámenie sa s náradím: kliešte.

6. ročník

Sebaobslužné činnosti
Zvyšovanie samostatnosti pri osobnej hygiene.
Používanie hygienických potrieb.
Osvojovanie hygienických návykov bez/s miernou pomocou.
Vedieť rozlíšiť špinavé a čisté ruky.
Hygiena na WC, splachovanie. Rozlišovanie toaliet.
Obliekanie a vyzliekanie bez/s miernou pomocou.
Spolahlivé rozlišovanie poradia obliekania jednotlivých častí odevov.
Obúvanie a vyzúvanie bez/s miernou pomocou.
Zapínanie a rozopínanie gombíka, používanie zipsu a patentov.
Elementárne pravidlá stolovania.
Samostatné používanie lyžice, používanie ostatného príboru s pomocou.
Práce v domácnosti
Samostatné odkladanie hračiek a predmetov na určené miesto.
Samostatné odkladanie odevov a obuvi na určené miesto.
Používanie ramienka na šaty.
Utieranie prachu a polievanie kvetov podľa pokynov.
Pozbieranie odpadkov do koša.

Základy stolovania. Samostatné prestieranie: plytký a hlboký tanier, príbor.
Udržiavanie poriadku na stole: odkladanie špinavého riadu.
Utieranie a odkladanie riadu na určené miesto.
Hygiena stola po jedle.
Príprava raňajok: natieranie masla a džemu na chlieb a pečivo, nalievanie čaju, mlieka, kakaa do hrnčekov.
Umývanie ovocia a zeleniny.
Práce v dielni
Skladanie, prekladanie, lepenie a strihanie papiera.
Rozkladanie a skladanie škatúľ, ukladanie drobných predmetov do škatúľ.
Skladanie jednoduchej mozaiky.
Skladanie veže z piatich až šiestich kociek po predvedení.
Vkladanie drevených klincov do perforovanej dosky.
Navliekanie väčších korálok.
Oboznamovanie sa s rôznymi druhmi materiálov.
Oboznámenie sa s náradím: kladivo, píłka, kliešte, pilník

7. ročník

Sebaobslužné činnosti

Upevňovanie samostatnosti pri osobnej hygiene, používaní hygienických potrieb a úprave zovňajšku.

Osvojovanie hygienických návykov bez pomoci.

Spoľahlivé rozlišovanie toaliet.

Obliekanie a vyzliekanie bez pomoci.

Spoľahlivé rozlišovanie poradia obliekania jednotlivých častí odevov.

Obúvanie a vyzúvanie bez pomoci.

Zapínanie a rozopínanie gombíka, používanie zipsu a patentov.

Fixácia správnych stereotypov pri stolovaní.

Samostatné používanie lyžice, používanie ostatného príboru samostatne/ s pomocou.

Práce v domácnosti

Udržiavanie poriadku v hračkách, školských pomôckach, osobných veciach.

Pozbieranie odpadkov do koša.

Zametanie podlahy. Vynášanie odpadkov.

Umytie umývadla, čistenie zrkadla.

Základy stolovania. Samostatné prestieranie: plytký a hlboký tanier, príbor.

Umývanie, utieranie a odkladanie riadu na určené miesto.

Hygiena stola po jedle.

Príprava raňajok: natieranie masla, džemu, pomazánky na chlieb a pečivo.

Príprava obloženého chlebíka: maslo, saláma, paprika, paradajka, uhorka, reďkovka.

Ohrievanie mlieka, kakaa v mikrovlnnej rúre – obsluha spotrebiča.

Príprava čaju pomocou varnej kanvice, ochutenie čaju (cukor, med, citrón), nalievanie do hrnčekov. Servírovanie čajového pečiva.

Manipulácia so sporákom: varenie vajíčka.

Práce v dielni

Strihanie papiera, nalepovanie, zlepovanie, koláž.

Strihanie textilu podľa predlohy, lepenie textilu, koláž.

Skladanie jednoduchej mozaiky.

Navliekanie menších korálok.

Práce s rôznym materiálom. (namotávanie vlny na cievku, spletie špagátikov, strihanie povrázok, ukladanie roztriedeného materiálu do škatúľ a zásuviek)

Rozoznávanie materiálov: papier, textil, drevo, kov.

Poznávanie vlastností dreva.

Rozoznávanie a pomenovanie náradia: kladivo, píłka, kliešte, pilník.

8. ročník

Sebaobslužné činnosti

Upevňovanie sebaobslužných stereotypov pri obliekaní, obúvaní a osobnej hygiene.

Spoľahlivé rozlišovanie poradia obliekania jednotlivých častí odevov.

Upevňovanie správnych stereotypov pri stolovaní.

Samostatné používanie lyžice, používanie ostatného príboru samostatne/ s pomocou.

Práce v domácnosti

Udržiavanie poriadku v hračkách, školských pomôckach, osobných veciach.

Zametanie, umývanie, udržiavanie poriadku v priestore triedy, na pracovných stoloch.

Polievanie kvetov.

Základy stolovania. Samostatné prestieranie.

Práce v kuchyni súvisiace so stolovaním a konzumáciou pokrmov.

Príprava jednoduchých jedál.

Pranie osobnej bielizne.

Žehlenie s pomocou.

Čistenie obuvi.

Práce v dielni

Strihanie papiera, nalepovanie, zlepovanie, koláž.

Strihanie textilu podľa predlohy, lepenie textilu, koláž, práca s ihlou.

Rozoznávanie materiálov: papier, textil, drevo, kov.

Rozoznávanie a pomenovanie náradia: kladivo, píłka, kliešte, pilník, práca s náradím.

Montážne a demontážne práce s jednoduchými stavebnicami.

9. ročník

Sebaobslužné činnosti

Upevňovanie sebaobslužných stereotypov pri obliekaní, obúvaní a osobnej hygiene, čistenie obuvi.

Upevňovanie správnych stereotypov pri stolovaní s čo najvyššou mierou samostatnosti.

Práce v domácnosti

Udržiavanie poriadku v hračkách, školských pomôckach, osobných veciach.

Udržiavanie poriadku v okolitom priestore utieraním, zmetaním, vysávaním.

Hygiena kúpeľne.

Práce v kuchyni súvisiace so stolovaním a konzumáciou pokrmov.

Príprava jednoduchých jedál, manipulácia s mikrovlnnou rúrou.

Pranie osobnej bielizne.

Žehlenie bez/ s pomocou.

Práce v dielni

Strihanie papiera, nalepovanie, zlepovanie, koláž.

Strihanie textilu podľa predlohy, lepenie textilu, koláž, šitie.

Rozoznávanie materiálov: papier, textil, drevo, kov.

Rozoznávanie a pomenovanie náradia: kladivo, píłka, kliešte, pilník, práca s náradím.

Montážne a demontážne práce s jednoduchými stavebnicami a skladačkami.

10. ročník

Sebaobslužné činnosti

Upevňovanie sebaobslužných stereotypov pri obliekaní, obúvaní a osobnej hygiene, pri stolovaní, skvalitňovanie činností súvisiacich so základnou starostlivosťou o odev a obuv.

Práce v domácnosti

Udržiavanie poriadku v osobných veciach a vo svojom okolí.

Nákup a skladovanie potravín.

Príprava studených a teplých nápojov, studených a teplých jedál s ohľadom na individuálne schopnosti žiakov.

Zásady zdravej výživy.

Bezpečná manipulácia so spotrebičmi v kuchyni a v byte.

Pranie a sušenie osobnej bielizne.

Žehlenie bez/ s pomocou, skladanie bielizne a šatstva.

Prišívanie gombíkov, zošívanie látok.

Výmena batérií v elektrospotrebičoch.

Práce v dielni

Rozoznávanie materiálov: papier, textil, drevo, kov, plasty a ich využitie v praxi.

Rozoznávanie a pomenovanie náradia: kladivo, píłka, kliešte, pilník, skrutkovač, ručný vrták; práca s náradím.

Montážne a demontážne práce s jednoduchými stavebnicami a skladačkami, zostavovanie modelov konštrukčných stavebníc.

Pestovateľské práce

Pestovanie a ošetrovanie izbových rastlín.

Sezónne práce na školskom pozemku s ohľadom na individuálne schopnosti žiakov.

Pestovanie vybraných druhov zeleniny (siatie do riadkov, do jamiek, sadenie, pletie záhonov, zber a uskladnenie zeleniny).

Špeciálna základná škola, J. Kráľa 39, zlaté Moravce											
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť										
Predmet	Vecné učivo										
Ročník/časový rozsah výučby - týždenne	Pr. r	1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r	8. r	9. r	10. r
	2h	2h	2h	2h	2h	2h	2h	2h	2h	2h	2h
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie										
Forma štúdia	denná										
Vyučovací jazyk	slovenský										

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vecné učenie je integrovaný predmet v prípravnom ať 10. ročníku špeciálnej základnej školy pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia, v ktorom žiaci získavajú elementárne poznatky z oblasti prírodovedných a spoločenskovedných odborov. Cieľom predmetu je viesť žiakov k pravdivému poznaniu sveta, prírody a spoločnosti, a to na základe vlastného pozorovania zmien v spôsobe života rastlín, zvierat a ľudí.

Žiaci sa oboznamujú a manipulujú s prírodninami, vecami, učia sa chápať vzťahy medzi nimi a vedieť vyjadriť tieto zákonitosti slovom, usporiadaním, kresbou, alebo akýmkoľvek prijateľným spôsobom.

Z prírodovednej oblasti sa žiaci zoznamujú s charakteristickými črtami živej a neživej prírody. Poznávajú zmeny, ktoré sa odohrávajú v prírode. Začínajú chápať zákonitosti zmien v prírode, v živote rastlín a živočíchov, získavajú predstavu o tom, ako prírodné zmeny ovplyvňujú činnosti ľudí. V učive usporiadanom podľa ročných období žiaci poznávajú prírodné javy primerané ich chápaniu a pozorujú, ako sú zmeny v prírode počas roka spojené s činnosťou ľudí a s ich životom.

Zo spoločenskovednej oblasti poznávajú žiaci domov, školské prostredie s jeho najbližším okolím, poznávajú dôležité dopravné značky, zoznamujú sa zo základnými pravidlami bezpečnosti cestnej premávky pre chodcov a cyklistov. Žiaci sa systematicky pripravujú na účasť v cestnej premávke. Upevňujú si základné návyky nevyhnutné na ochranu zdravia.

Vo výchovno-vzdelávacom procese je potrebné, individuálne pre každého žiaka, citlivo zvážiť výber vhodných metód, foriem, didaktických prostriedkov a pomôcok, vhodnú formu motivácie, optimálnu náročnosť a čas potrebný na vykonanie úlohy, mieru členenia úlohy na jednoduchšie kroky, formu a mieru pomoci, vhodné učebné prostredie s optimálnym množstvom stimulov.

HLAVNÉ CIELE PREDMETU

- poznať osobné údaje,
- orientovať sa v priestore,
- orientovať sa v čase,
- orientovať sa v bežných životných situáciách.
- spoznávať vlastné telo,
- spoznávať prírodu v priamom kontakte,
- poznať niektoré rastliny miestnej oblasti,
- poznať niektoré zvieratá miestnej oblasti,
- samostatne sa orientovať v danom priestore,
- orientovať sa v čase, v častiach dňa podľa činnosti,
- rozoznať reálne a vyobrazené predmety,

- poznať a rozlišovať rôzne zvuky a hlasy zvierat.
- poznať pravidlá bezpečného správania sa v prírode,
- poznať pravidlá cestnej premávky pre chodcov,
- poznať najbližšie miesta v okolí školy a bydliska,
- poznať symboly štátu.

OBSAH

Prípravný ročník, 1. ročník

Základná orientácia

- Svoje meno, priezvisko,
- orientácia v priestore: trieda, budova školy,
- spoznávanie zariadenia triedy,
- porozumenie najjednoduchším časovým údajom a vzťahom: deň-noc, svetlo – tma,
- spoznávanie vlastného tela: ukázanie aspoň troch pomenovaných častí svojho tela.

Poznávanie prírody

- Domáce zvieratá: pes, mačka,
- voľne žijúce zvieratá: myš, medveď,
- pojmy: vtáky a hmyz,
- rastliny: kvety a stromy,
- pozorovanie zmien v prírode: ročné obdobia.

Orientácia v bežných životných situáciách

- Verejná doprava: výstup a nástup do dopravného prostriedku,
- správanie sa v obchode, rozoznať aspoň dva obchody podľa zamerania - potraviny, hračky,
- rozpoznávanie základných potravín,
- úloha lekára a zdravotnej sestry.

2. ročník

Základná orientácia

Poznanie svojho mena a priezviska.

Poznávanie mien svojich spolužiakov, učiteľa.

Orientácia v priestore triedy a budovy školy.

Poznávanie a pomenovanie zariadenia triedy.

Porozumenie najjednoduchším časovým údajom: deň – noc, ráno – večer.

Poznávanie vlastného tela: hlava, trup, ruky, nohy.

Poznávanie prírody

Domáce zvieratá: mačka, pes, prasa, koza.

Voľne žijúce zvieratá: myš, medveď, líška.

Vtáky a hmyz: vrabec, lastovička, mucha, motýľ.

Rastliny : kvety (ruža, tulipán) a stromy (jablň, hruška).

Pozorovanie zmien v prírode: ročné obdobia. Pozorovanie zmien počasia: slnko, dážď, vietor, sneh.

Orientácia v bežných životných situáciách

Verejná doprava: nastupovanie a vystupovanie, kúpa cestovného lístka.

Chodenie po chodníku, prechádzanie cez cestu.

Orientácia v obchode: správanie sa v obchode, nakupovanie, platenie.

Rozoznávanie obchodov podľa zamerania: potraviny, hračky, drogeria.

Rozpoznávanie základných potravín: chlieb, pečivo, mlieko.

Oboznamovanie sa s mincami: 1 €, 2 €.

Lekár, zdravotná sestra, správanie sa u lekára

3. ročník

Základná orientácia

Poznanie svojho mena a priezviska, mená svojich rodičov, spolužiakov, učiteľa, príp. vychovávateľa.
Orientácia v priestore triedy , budovy školy, jedálne, telocvične.
Poznávanie a pomenovanie zariadenia triedy, jedálne.
Porozumenie najjednoduchším časovým údajom: deň – noc, ráno – večer, teraz – potom.
Režim dňa.
Pomenovanie častí vlastného tela: hlava, trup, ruky, nohy, pomenovanie častí tela iných osôb.
Poznávanie prírody
Domáce zvieratá: mačka, pes, prasa, koza, sliepka, kohút.
Voľne žijúce zvieratá: myš, medveď, líška, zajac.
Vtáky a hmyz: vrabec, lastovička, sýkorka, mucha, motýľ, včela.
Rastliny : kvety (ruža, tulipán, narcis) a stromy (jabloň, hruška, slivka).
Diferenciácia chutí a vône.
Pozorovanie zmien v prírode: ročné obdobia.
Pozorovanie zmien počasia: slnko, dážď, vietor, sneh.
Prírodné úkazy: búrka (blýskanie, hrmenie).
Orientácia v bežných životných situáciách
Verejná doprava: nastupovanie a vystupovanie, kúpa cestovného lístka.
Chodenie po chodníku, prechádzanie cez cestu.
Telefonovanie: vytočenie čísla s pomocou, pozdrav, predstavenie, rozhovor, ukončenie.
Orientácia v obchode: správanie sa v obchode, nakupovanie, platenie.
Rozoznávanie ďalších obchodov.
Rozpoznávanie ďalších potravín.
Oboznamovanie sa s mincami: 1 €, 2 €.
Návšteva lekára: poznať úlohu lekára, zdravotnej sestry, správanie v čakárni a ordinácii.

4. ročník

Základná orientácia
Poznanie mien blízkych ľudí.
Rozlišovanie ľudí podľa pohlavia.
Orientácia v priestore: orientácia v budove školy, odkladanie predmetov v priestore triedy.
Pomenovanie zariadenia triedy, jedálne.
Orientácia v čase: porozumenie časovým údajom: deň – noc, ráno – večer, teraz – potom.
Utvrdenie pomenovania častí vlastného tela a tela iných osôb.
Poznávanie prírody
Domáce zvieratá: mačka, pes, prasa, koza, sliepka, kohút, hus, kačica.
Voľne žijúce zvieratá: myš, medveď, líška, zajac.
Vtáky a hmyz: vrabec, lastovička, sýkorka, drozd, mucha, motýľ, včela.
Rastliny: izbové a lúčne rastliny (podľa miestnych podmienok), stromy (jabloň, hruška, slivka, orech, čerešňa).
Diferenciácia chutí a vône.
Pozorovanie zmien v prírode: ročné obdobia, počasie.
Orientácia v bežných životných situáciách
Cestovanie autom a verejným dopravným prostriedkom.
Telefonovanie: vytočenie čísla s pomocou, pozdrav, predstavenie, rozhovor, ukončenie.
Obchod: nakupovanie dvoch potravinových tovarov s pomocou a platenie s pomocou.
Rozoznávanie ďalších obchodov podľa miestnych podmienok.
Oboznamovanie sa s mincami: 1 €, 2 €.
Úloha lekára, zdravotnej sestry, poznanie pojmu chorý – zdravý, teplomer – teplota.
Vyjadrenie svojho zdravotného problému.

5. ročník

Základná orientácia

- Mená príbuzných.
- Rozlíšenie ľudí podľa pohlavia, veku: dieťa, dospelý, starý, mladý.
- Orientácia v čase: ročné obdobia, ich názvy, poznanie názvov dní v týždni.
- Orientácia v priestore: rozlišovanie prístupných a neprístupných priestorov, pohybovanie sa v priestore podľa pokynov, odkladanie predmetov v priestore.
- Spoznávanie najbližšieho okolia školy.
- Spoznávanie vlastného tela: ukázanie šiestich pomenovaných častí svojho tela na iných.

Poznávanie prírody

- Zmeny v prírode podľa ročných období.
- Zmeny počasia podľa ročných období.
- Ďalšie domáce zvieratá.
- Ďalšie voľne žijúce zvieratá.
- Niektoré voľne žijúce vtáky.
- Izbové a lúčne kvety.
- Rozoznávanie ihličnatých a listnatých stromov.

Orientácia v bežných životných situáciách

- Verejná doprava, cestovanie v dopravnom prostriedku, kúpa cestovného lístka.
- Telefonovanie: samostatne vytočiť telefónne číslo.
- Pošta: poslať pohľadnicu, list s pomocou.
- Obchod: zvládnuť jednoduchý nákup s pomocou, platenie nákupu s pomocou, vedieť určiť hodnotu platidla.
- Využitie služieb s pomocou: holičstvo, kaderníctvo.
- Objednať jedlo a pitie s pomocou, podľa rady personálu.
- Oboznámenie sa s ubytovacími zariadeniami: hotel, chata a iné.
- Vedieť vyjadriť, opísať bolesť, zdravotný problém, vedieť si odmerať telesnú teplotu.
- Spoločná návšteva zdravotného strediska.
- Spoločná návšteva lekárne.

6. ročník

Základná orientácia

Poznávanie mien blízkych osôb.

Rozlišovanie ľudí podľa pohlavia.

Rozlišovanie ľudí podľa veku: bábätko, dieťa, dospelý, starý – mladý.

Orientácia v čase: názvy ročných období, názvy dní v týždni.

Orientácia v priestore: pohybovanie sa v priestore podľa pokynov, poznávanie najbližšieho okolia školy.

Poznávanie vlastného tela : vymenovať a ukázať na sebe a na spolužiakovi šesť častí ľudského tela. Vymenovať časti ľudskej tváre (oči, uši, nos, ústa, jazyk, zuby).

Poznávanie prírody

Zmeny v prírode podľa ročných období. Vlastnosti snehu a ľadu.

Zmeny počasia podľa ročných období – odievanie podľa počasia.

Domáce zvieratá: hus, kačica, baran, ovca, krava, kôň.

Voľne žijúce zvieratá: zajac poľný, jež.

Vtáky a hmyz: drozd, bocian, lienka.

Kvety: snežienka, fialka.

Stromy: ihličnaté (borovica), listnaté (breza).

Orientácia v bežných životných situáciách

Verejná doprava (rozlišovanie dopravných prostriedkov), cestovanie v dopravnom prostriedku, kúpa cestovného lístka.

Telefonovanie: poznať telefónne číslo domov, vedieť vytočiť/vytúkať číslo. Návčik používania mobilného telefónu.

Pošta: orientácia na pošte. Poslať pohľadnicu, list s pomocou.

Obchod : zvládnuť jednoduchý nákup s pomocou, vedieť určiť hodnotu platidla 1 €, 2 €, 5 €.

Oboznámenie sa s verejnými službami. Holičstvo, kaderníctvo- využitie služieb s pomocou. Objednať jedlo a pite s pomocou, podľa ponuky personálu.

Oboznámenie sa s ubytovacími zariadeniami: ubytovňa, hotel, chata.

Vedieť vyjadriť bolesť, opísať zdravotný problém, odmerať si teplotu.

Spoločná návšteva zdravotného strediska, orientácia v budove, umiestnenie ordinácie detského lekára.

Spoločná návšteva lekárne. Vyzdvihnutie liekov na recept s pomocou.

7. ročník

Základná orientácia

Poznávanie základných osobných údajov: meno, priezvisko, vek, adresa bydliska.

Poznávanie mena a priezviska blízkych osôb.

Rozlišovanie ľudí podľa pohlavia a veku.

Orientácia v čase : názvy mesiacov.

Orientácia v priestore: pohybovanie sa v priestore podľa pokynov - von, dnu, hore, dole.

Poznávanie najbližšieho okolia školy: spoznávanie blízkych objektov.

Nácvik pravo-ľavej orientácie (pravá a ľavá ruka).

Poznávanie vlastného tela : vymenovať a ukázať na sebe a na spolužiakovi osem častí ľudského tela. Vymenovať časti ľudskej tváre (oči, uši, nos, ústa, jazyk, zuby).

Poznávanie prírody

Živá a neživá príroda.

Neživá príroda : voda, vzduch, pôda, kamene, piesok.

Živá príroda: rastliny, živočíchy, ľudia.

Rastliny: poznávanie ďalších stromov a kvetov: ihličnaté (jedľa), listnaté (lipa).

Zvieratá: poznávanie ďalších domácich (holub domáci, králik domáci) a voľne žijúcich zvierat (ryba, sova, had, žaba).

Úžitok z domácich zvierat, starostlivosť o domáce zvieratá.

Orientácia v bežných životných situáciách

Rozlišovanie dopravných prostriedkov, cestovanie v dopravnom prostriedku na dlhšiu trasu, kúpa cestovného lístka.

Nacvičovanie využívania informačných služieb k vlakom a autobusom.

Telefonovanie: poznať telefónne číslo domov, vedieť vytočiť/vytúkať číslo. Nácvik používania mobilného telefónu.

Poznávanie telefónnych čísel tiesňového volania: 150, 155, 158.

Pošta: samostatná orientácia na pošte. Posielanie pohľadnice, listu s pomocou.

Obchod : zvládnuť jednoduchý nákup s pomocou, platenie pri pokladni s pomocou.

Oboznámenie sa s verejnými službami. Holičstvo, kaderníctvo- využitie služieb s pomocou.

Objednávanie jedla a pitia s pomocou/samostatne.

Vyhľadávanie a objednávanie ubytovania.

Nácvik privolávania lekárskej pomoci.

Návšteva detského lekára, zubného lekára, vyzdvihnutie liekov na recept s pomocou.

Nácvik ošetrovania drobného poranenia.

8. ročník

Základná orientácia

Poznanie základných osobných údajov: meno, priezvisko, vek, adresa bydliska.

Poznanie mena, priezviska a zamestnania rodičov.

Orientácia v čase : skladba roka – mesiace, týždne, dni.

Samostatná orientácia v danom priestore.

Utvrdzovanie pravo-ľavej orientácie (pravá a ľavá ruka).

Poznávanie vlastného tela : vymenovať a ukázať na sebe a na spolužiakovi desať častí ľudského tela. Spôľahlivé ukázanie a vymenovanie častí ľudskej tváre.

Rozlišovanie zdrojov zvuku.

Rozlišovanie kontrastných farieb.
Poznávanie prírody
Poznávanie prírodných materiálov (zem, kamene, drevo)
Význam živej a neživej prírody pre človeka.
Rastliny: poznávanie ďalších stromov a kvetov podľa miestnych podmienok.
Poľnohospodárske plodiny: zemiaky, kukurica.
Zvieratá: poznávanie ďalších zvierat.
Orientácia v bežných životných situáciách
Využívanie informačných služieb k vlakom a autobusom.
Používanie mobilného telefónu.
Poznávanie telefónnych čísel tiesňového volania: 150, 155, 158.
Orientácia v nemocnici, zdravotnom stredisku.
Vyzdvihnutie liekov na recept s pomocou.
Precvičovanie jednoduchého nákupu a platenia s pomocou.
Výber potravín a rozlišovanie podľa chuti.
Nácvik privolávania lekárskej pomoci.
Nácvik ošetrovania drobného poranenia.
Poznávanie blízkeho okolia: mesto, dedina.

9. ročník

Základná orientácia
Poznanie základných osobných údajov: meno, priezvisko, vek, adresa bydliska, dátum narodenia
Poznanie mena, priezviska a zamestnania rodičov
Orientácia v čase : skladba roka – mesiace, týždne, dni, hodiny
Samostatná orientácia v danom priestore, samostatnosť vstupovania do miestností, orientácia podľa pokynov dnu – von, hore - dole
Utvrdzovanie pravo-ľavej orientácie podľa ruky
Poznávanie vlastného tela: vymenovanie a ukázanie na sebe a na spolužiakovi dvanásť častí ľudského tela
Rozlišovanie zdrojov zvuku
Rozlišovanie kontrastných farieb
Poznávanie prírody
Rozlišovanie živej a neživej prírody
Rastliny a živočíchy z blízkeho okolia, ich úžitok
Rozlišovanie zvukov v prírode (hlasy zvierat, spev vtákov)
Poznávanie blízkeho okolia obce, mesta
Orientácia v bežných životných situáciách
Využívanie informačných služieb k vlakom a autobusom
Používanie mobilného telefónu
Význam telefónnych čísel tiesňového volania: 150, 155, 158; nácvik privolania lekárskej pomoci
Orientácia v nemocnici, na zdravotnom stredisku v lekárni, v obchode, na pošte
Poznávanie blízkeho okolia obce, mesta
Výber potravín a rozlišovanie podľa vône a zápachu, poznávanie pokazených potravín a nebezpečných látok

10. ročník

Základná orientácia
Poznanie základných osobných údajov.
Rozlišovanie rodinných príslušníkov a blízkych príbuzných.
Orientácia v čase : skladba roka – mesiace, týždne, dni, celé hodiny; včera – dnes – zajtra.
Orientácia v blízkom okolí.
Poznávanie vlastného tela.
Význam osobnej hygieny ako prevencie pred rozličnými ochoreniami, ochrana pred

infekčnými ochoreniami.

Škodlivosť fajčenia a konzumácie alkoholických nápojov.

Vzťah medzi chlapcom a dievčaťom: priateľstvo a láska.

Vznik nového života: počatie, tehotenstvo, pôrod.

Orientácia v otázkach bezpečného sexuálneho a intímneho života.

Poznávanie prírody

Hospodársky významné druhy zvierat.

Hospodársky významné druhy rastlín.

Les, lesné plody, správanie sa v lese.

Liečivé a jedovaté rastliny.

Ochrana prírody a životného prostredia.

Triedenie odpadu; pojem plasty, ich použitie a likvidácia.

Oboznámenie sa s pojmami pitná, úžitková a odpadová voda.

Naša vlasť

Slovenská republika a susedné štáty.

Symboly štátu, hlavné mesto.

Hlavní predstavitelia štátu.

Obecný a mestský úrad.

Orientácia v bežných životných situáciách

Praktické poznávanie pravidiel cestnej premávky pre chodcov, dopravné značky pre chodcov, zvuková a svetelná signalizácia.

Využívanie informačných služieb k vlakom a autobusom, zakúpenie cestovného lístka, požiadanie o pomoc.

Špeciálna základná škola, J. Kráľa 39, Zlaté Moravce											
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb										
Predmet	Zdravotná telesná výchova										
Ročník/časový rozsah výučby - týždenne	Pr. r	1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r	8. r	9. r	10. r
	3h	3h	3h	3h	3h	3h	3h	3h	3h	3h	3h
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie										
Forma štúdia	denná										
Vyučovacia jazyk	slovenský										

Charakteristika učebného predmetu

Ciele predmetu telesná výchova pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia sú zamerané na dosiahnutie optimálneho telesného a pohybového rozvoja žiakov s autizmom, vypestovanie pozitívneho vzťahu k pohybu, cvičeniu a športu v rámci ich možností a schopností.

S rozvíjaním pohybovej aktivity úzko súvisí rozvoj poznávacej činnosti, nakoľko pri pohybových aktivitách pôsobíme aj na rozvoj psychických funkcií – na vnímanie, pozornosť, pamäť, myslenie, fantáziu a reč.

Po určení motorickej a senzomotorickej vývinovej úrovne žiaka sa treba zamerať na utváranie účelových pohybových zručností, kompenzáciu motorických nedostatkov, elimináciu nevhodných motorických prejavov a pohybových stereotypií a tiež na rozvoj komunikačných schopností, s pozitívnym dopadom - okrem rozvoja motoriky a pohybových schopností - aj na jeho percepciu, kognitívne a sociálne funkcie.

Výchovno-vzdelávacie ciele telesnej výchovy pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov telesnej výchovy ako vyučovacieho predmetu vo výchovno-vzdelávacom procese, pričom je potrebné ich prispôbiť a doplniť na základe nutnosti zohľadnenia špecifik vývinu a prejavov žiakov s touto diagnózou:

- rozvoj telesnej schémy žiaka,
- zvýšenie fyzickej zdatnosti a kondície žiaka,
- zlepšenie senzomotorických schopností,
- zvýšenie úrovne základných pohybových schopností,
- rozvoj cielených a koordinovaných pohybov s dôrazom na meniace sa prostredie a meniace sa aktivity,
- rozvoj prijateľných foriem pohybových aktivít,
- osvojenie a upevnenie hygienických návykov,
- rozvoj verbálnych schopností,
- funkčne využívať komunikačné prostriedky vo vzťahu k telovýchovným aktivitám,
- dodržiavať stanovené pravidlá pri fyzickej aktivite,
- dodržiavať poradie v skupine,
- uplatňovať sebakontrolu pri pohybovej aktivite,
- zvládať účasť na hrových aktivitách s výmenou rolí,
- vedieť sa prispôbiť požiadavkám skupiny,

- uplatňovať napodobňovanie pri spoločných pohybových aktivitách,
- uvedomovať si jednotlivé časti svojho tela vo vzťahu k riadenému pohybu,
- vnímať smer v súvislosti s pohybom a orientáciou v priestore (hore, dolu, dopredu, dozadu, vpravo, vľavo...),
- rozvoj hrubej aj jemnej motoriky,
- rozvoj pohybovej koordinácie,
- rozvoj koordinácie oko - ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej a časovo-sledovej pamäti,
- rozvoj kreativity a improvizácie,
- rozvoj schopnosti generalizovať.

Uvedené ciele sa dosahujú prostredníctvom telovýchovných aktivít patriacich do nasledujúcich tematických celkov:

- poznatky z telesnej kultúry, terminológia (druhy športov, cvikov, pohybov a polôh tela a častí tela pri telovýchovných činnostiach, častí tela, pomenovanie telocvičného náradia, náčinia a používaných pomôcok, atď.),
- základy poradových cvičení (povely poradových cvičení),
- prípravné, kondičné, koordinačné, kompenzačné, uvoľňovacie, vytrvalostné, obratnostné, relaxačné cvičenia,
- pohybové hry,
- rytmické hry a základy tanca,
- základy atletiky,
- turistika, resp. aj plávanie.

Na telesnej výchove sa využíva štandardné telocvičné náčinie a náradie a ďalšie vhodné pomôcky. Odporúčaná je lavička, švédka debna, rebriny, trampolína, molitanové podložky, lopty, plastové obruče, kolky, farebná lepiaca páska, farebné fólie a rôzne ďalšie telocvičné náradie,

Ciele učebného predmetu

Hlavným cieľom telesnej výchovy je pozitívna stimulácia vývinu kultúrnej gramotnej osobnosti prostredníctvom pohybu s akcentom na zdravotne orientovanú zdatnosť a radostné prežívanie pohybovej činnosti.

Cieľom je mať vytvorenú elementárnu veku a zdravotnému stavu primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach a pohybovou činnosťou prispievať k optimálnemu stupňu rozvoja osobnosti ako celku i po stránke kognitívnej, emocionálnej, sociálnej, morálnej.

Vnímať zdravie a pohybovú aktivitu ako jeho nevyhnutnú súčasť pri formovaní vlastného zdravého životného štýlu a jeho uplatňovaní v každodennom živote. Formovať osobnú zodpovednosť za vlastné zdravie.

Mať osvojené elementárne pohybové zručnosti a vytvorené pohybové návyky súvisiace so základnými lokomóciami, mať optimálne rozvinuté pohybové schopnosti, preukazovať elementárne vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu pri realizácii pohybových činností.

Prejavovať záujem o pohybové činnosti, prezentovať pozitívny vzťah k ich pravidelnej realizácii, aplikovať ich v každodennom živote.

OBSAH

Prípravný ročník

V krátkej riadenej interakcii s učiteľom v rozsahu 3 až 10 minút sa nacvičuje:

- uchopenie predmetu, pustenie predmetu,
- chytanie predmetov celou rukou (nielen dlaňou, ale aj prstami),
- zdvihnutie predmetu palcom a ukazovákom,
- uchopenie, ukladanie, prekladanie predmetov oboma rukami,
- prenášanie predmetu (hračky) počas chôdze na určené miesto,
- ťahanie predmetu (hračky) počas chôdze,
- chôdza k stanovenej méte,
- beh k stanovenej méte.

Sezónne činnosti

- hry na snehu,
- nácvik chôdze po klzkej ploche,
- sánkovanie sa na miernom svahu,
- v jarnom a v letnom období krátka turistika, vychádzky,
- plávanie.

1. ročník

- Riekanky, detské pesničky spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít,
- rolové hry,
- kontaktné hry,
- lezenie po vizualizovanej trase,
- pochodovanie po vizualizovanej trase,
- indiánsky skok napodobňovaním pohybov učiteľa,
- kráčanie v podrepe (kačací krok)
- sezónne činnosti - v zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, sánkovanie sa na miernom svahu, v jarnom a v letnom období turistika, podľa možnosti v ktoromkoľvek ročnom období aj plávanie.

2. ročník

Riekanky a detské piesne spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít.

Hry: rolové, kontaktné.

Chôdza: upevňovanie základnej lokomócie, kladenie chodidiel pri chôdzi, správne držanie tela pri chôdzi, práca paží, koordinácia pohybov.

Chôdza bez pomoci.

Chôdza daným smerom.

Nosenie hračky počas chôdze.

Ťahanie hračky počas chôdze.

Chôdza hore a dolu po schodoch.

Pochodovanie po vizualizovanej trase.

Lezenie: ľubovoľným smerom dopredu, lezenie po vizualizovanej trase.

Podliezanie prekážok.

Beh: nácvik tichého našľapovania pri behu, nácvik dvíhania nôh, ohýbanie v kolenách.

Beh k stanovenej méte.

Kolektívne hry spojené s chôdzou a behom.

Skoky: poskoky na mieste znožmo.

Skok z miesta, skok cez čiaru.

Hádzanie a chytanie: nácvik chytania lopty gúľajúcej sa po zemi.

Nácvik chytania lopty hodenej učiteľom.

Hádzanie lopty do terča a na cieľ.

Kolektívne hry s využitím lopty: gúľanie, podávanie, chytanie.

Sezónne činnosti:

V zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, sánkovanie na miernom svahu.

V jarnom a letnom období turistika.

Odporúčame plávanie (podľa možností školy)

3. ročník

Riekanky a detské piesne spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít.

Hry: rolové, kontaktné.

Chôdza: zdokonaľovanie vzpriamenej chôdze so vzpriameným držaním tela a so správnym postavením hlavy. Posilňovanie chodidla cvičením chôdze naboso.

Chôdza bez pomoci daným smerom.

Nosenie a ťahanie hračky počas chôdze.

Chôdza hore a dolu po schodoch.

Pochodovanie po vizualizovanej trase.

Vystupovanie po mierne šikmej ploche a po zvýšenej rovine.

Prekračovanie čiar pri chôdzi.

Lezenie: ľubovoľným smerom dopredu, lezenie po vizualizovanej trase.

Podliezanie prekážok. Preliezanie nízkej prekážky.

Lezenie po mierne šikmej ploche. 111

Beh: zdokonaľovanie tichého našľapovania pri behu.

Beh v skupinke za učiteľom, zmeny smeru behu.

Beh vo voľnom útvare s vyhýbaním sa prekážkam.

Beh k stanovenej méte.

Nácvik vybehnutia na dohovorený signál.

Kolektívne hry spojené s chôdzou a behom.

Skoky: poskoky znožmo na mieste, z miesta, s otočením.

Skok cez čiaru.

Poskoky v podrepe s perovaním a koordinovanými prípravnými pohybmi paží.

Preskakovanie nízkej prekážky z miesta.

Hádzanie a chytanie: nácvik chytania lopty gúľajúcej sa po zemi.

Kotúľanie lopty daným smerom k učiteľovi, kotúľanie lopty po šikmej ploche.

Nácvik chytania lopty hodenej učiteľom.

Hádzanie lopty do terča a na cieľ.

Prehadzovanie ľahkých predmetov (papierové gule, lastovičky, penové loptičky) ponad vysokú prekážku.

Kolektívne hry s využitím lopty: gúľanie, podávanie, chytanie.

Sezónne činnosti:

V zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, kĺzanie na snehu, na ľade, sánkovanie na miernom svahu.

V jarnom a letnom období turistika.

Odporúčame plávanie (podľa možností školy).

4. ročník

Riekanky a detské piesne spojené so symbolizáciou pohybov a aktivít.

Hry: rolové, kontaktné.

Chôdza: zdokonaľovanie vzpriamenej chôdze so vzpriameným držaním tela.

Chôdza po akupresúrnom chodníku.

Chôdza daným smerom, hore a dolu po schodoch.

Pochodovanie po vizualizovanej trase.

Vystupovanie po mierne šikmej ploche a po zvýšenej rovine.

Prekračovanie prekážok.

Lezenie: po vizualizovanej trase.
Podliezanie a preliezanie prekážok.
Lezenie po mierne šikmej ploche.
Beh: v skupinke za učiteľom, zmeny smeru behu.
Beh s vyhýbaním sa prekážkam, k stanovenej méte.
Kolektívne hry spojené s chôdzou a behom.
Skoky: poskoky znožmo na mieste, z miesta, s otočením, skok cez čiaru.
Poskoky v podrepe s perovaním a koordinovanými prípravnými pohybmi paží.
Preskakovanie nízkej prekážky z miesta.
Hádzanie a chytanie: chytanie lopty guľajúcej sa po zemi, po šikmej ploche.
Kotúľanie lopty daným smerom, po šikmej ploche.
Chytania lopty hodenej učiteľom.
Hádzanie lopty do terča a na cieľ.
Prehadzovanie lopty cez nízke prekážky.
Kolektívne hry s využitím lopty: guľanie, podávanie, chytanie.
Sezónne činnosti:
V zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, kĺzanie na snehu, na ľade, sánkovanie na miernom svahu.
V jarnom a letnom období turistika.
Odporúčame plávanie (podľa možností školy).

5. ročník

Pohybové hry, zamerané na uvedomovanie si telesnej schémy.
Riekanky, detské pesničky spojené s pohybom, resp. rolové hry, kontaktné hry, ...
Loptové hry.
Aktivity na cvičenie rovnováhy, laterality a koordináciu pohybov.
Sezónne činnosti - v zimnom období hry na snehu, nácvik chôdze po klzkej ploche, sánkovanie sa na miernom svahu, v jarnom a v letnom období turistika, podľa možností v ktoromkoľvek ročnom období plávanie.

6. ročník

Pohybové hry zamerané na uvedomenie si telesnej schémy.
Chôdza: upevňovanie správneho držania tela, vyrovnaný chrbát.
Chôdza v zástupe za učiteľom.
Chôdza po čiare, po lane.
Nácvik rytmickej chôdze s udávaním tempa, s hudobným doprovodom.
Chôdza po schodoch hore a dolu striedavo ľavou, pravou nohou, s ľahkým predmetom v ruke.
Chôdza po špičkách.
Prekračovanie vhodných prekážok.
Lezenie: po kolenách smerom vpred, po vizualizovanej trase.
Podliezanie a preliezanie vhodných prekážok.
Podliezanie napnutého švihadla.
Lezenie na zvislý a šikmý rebrík do výšky 1 m, spúšťanie sa na kĺzačke.
Beh: beh daným smerom po priamej dráhe, beh v zástupe.
Vybehnutie na daný signál zo stoja k danému cieľu.
Kolektívne hry spojené s chôdzou a behom.
Skoky: poskoky na mieste, znožmo i striedavo, daným smerom.
Skok z miesta, skok cez lano na zemi, preskok napnutej gummy do výšky 15 – 20 cm s pomocou.

Zoskok z výšky 15 – 20 cm na mäkkú podložku s pomocou. Návnik skoku do diaľky: preskok medzery medzi dvoma žienkami

7. ročník

Pohybové hry zamerané na uvedomenie si telesnej schémy.

Chôdza: upevňovanie správneho držania tela, vyrovnaný chrbát.

Chôdza v zástupe za učiteľom, po čiare, po lane.

Prekračovanie nízkych prekážok pri chôdzi, chôdza v nerovnom teréne.

Návnik rytmickej chôdze s udávaním tempa, s hudobným sprievodom.

Chôdza po schodoch hore a dolu striedavo ľavou, pravou nohou, s ľahkým predmetom v ruke.

Chôdza po špičkách.

Prekračovanie vhodných prekážok.

Chôdza po šikmej a zvýšenej rovine.

Lezenie: po kolenách smerom vpred, po vizualizovanej trase.

Podliezanie a preliezanie vhodných prekážok.

Podliezanie napnutého švihadla.

Lezenie na zvislý a šikmý rebrík do výšky 1 m, sklz v sede a v ľahu na chrbte.

Beh: beh daným smerom po priamej dráhe, beh v zástupe.

Vybehnutie na daný signál zo stoja k danému cieľu.

Voľné behanie v priestore určeným smerom, zmena smeru behu, orientácia v priestore.

Využívanie behu pri naháňkách s jednoduchými pravidlami.

Skoky: poskoky na mieste, znožmo i striedavo, daným smerom.

Skok z miesta, skok cez lano na zemi, preskok napnutej gummy do výšky 15 – 20 cm s pomocou.

Preskakovanie nízkych prekážok v chôdzi.

Výskok z miesta k zavesenému predmetu.

Zoskok z výšky 15 – 20 cm na mäkkú podložku s pomocou, bez pomoci.

Návnik skoku do diaľky: preskok medzery medzi dvoma žienkami bez rozbehu, s krátkym rozbehom.

Hádzanie a chytanie: chytanie lopty gúľajúcej sa

8. ročník

Základné zdravotné cviky.

Cvičenia na upevňovanie návykov správneho držania tela, posilňovacie cvičenia na zvýšenie svalového tonusu a sily, na spevnenie kĺbového spojenia, na zväčšenie objemu svalov.

Chôdza

Chôdza v rôznom tempe, s prenášaním predmetov, prekračovaním nízkych prekážok, vo výpone, naboso, reagovanie na rozmanité sluchové a zrakové podnety pri chôdzi.

Chôdza po šikmej a zvýšenej rovine, zostupovanie z nízkych prekážok bez držania.

Lezenie

Zvládnutie bezpečného prekonávania prekážok preliezaním a podliezaním

Lezenie na zvislý a šikmý rebrík do výšky 1 m, sklz v sede a v ľahu na chrbte.

Beh

Beh daným smerom po priamej dráhe, beh v zástupe.

Vybehnutie na daný signál zo stoja k danému cieľu.

Striedanie chôdze a behu podľa dohovorených signálov.

Využívanie behu pri naháňkách s jednoduchými pravidlami.

Skoky

Skok znožmo z miesta s perovaním v kolenách, preskok napnutej gummy do výšky 15 – 20 cm s pomocou, bez pomoci.

Preskakovanie nízkych prekážok v chôdzi.

Zoskok z výšky 15 – 20 cm na mäkkú podložku s pomocou, bez pomoci.

Nácvik skoku do diaľky: preskok medzery medzi dvoma žienkami bez rozbehu, s krátkym rozbehom.

Hádzanie a chytanie

Hod lopty do diaľky horným oblúkom, do terča, do koša.

Hádzanie lopty o zem, aby sa odrazila šikmo, kolmo.

Prihrávky vo dvojiciach.

Nácvik kopu do lopty.

Kolektívne hry s využitím lopty.

Sezónne činnosti:

V zimnom období hry na snehu, chôdza po klzkej ploche, kĺzanie na snehu, na ľade, šmýkanie, sánkovanie, bobovanie z mierneho svahu.

V jarnom a letnom období turistika.

Odporúča sa plávanie žiakov (podľa možností školy).

9. - 10. ročník

Základné zdravotné cviky.

Cvičenia na upevňovanie návykov správneho držania tela, posilňovacie cvičenia na zvýšenie svalového tonusu a sily, na spevnenie kĺbového spojenia, na zväčšenie objemu svalov. Cvičenia s využitím tradičného a netradičného náčinia.

Chôdza

Chôdza po schodoch.

Chôdza po naklonenej rovine, zostupovanie z nízkych prekážok bez držania.

Lezenie

Lezenie a plazenie medzi prekážkami.

Beh

Beh so zmenami smeru. Beh na krátke vzdialenosti.

Využívanie behu pri naháňkách s jednoduchými pravidlami.

Skoky

Skoky znožmo, preskoky.

Skok do diaľky: preskok medzery medzi dvoma žienkami bez rozbehu, s krátkym rozbehom.

Hádzanie a chytanie

Hod lopty do diaľky, na cieľ.

Prihrávky vo dvojiciach.

Kop do lopty, nácvik prihrávky.

Kolektívne hry s využitím lopty.

Sezónne činnosti:

V zimnom období hry na snehu, chôdza po klzkej ploche, kĺzanie na snehu, na ľade, šmýkanie, sánkovanie, bobovanie z mierneho svahu.

V jarnom a letnom období turistika.

Jazda na bicykli a kolobežke podľa individuálnych možností.

Odporúča sa plávanie žiakov, cvičenie v suchom bazéne s guľčkami (podľa možností školy).

Špeciálna základná škola, J. Kráľa 39, Zlaté Moravce				
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami			
Predmet	Informatická výchova			
Ročník/časový rozsah výučby - týždenne	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník
	0,5 h	0,5 h	0,5 h	0,5 h
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie			
Forma štúdia	denná			
Vyučovacia jazyk	slovenský			

CHARAKTERISTIKA UČEBNÉHO PREDMETU

Predmet informatická výchova má dôležité postavenie aj vo vzdelávaní žiakov s mentálnym postihnutím, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov.

Cieľom informatickej výchovy je viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník pri práci s počítačom.

Žiaci si prostredníctvom práce s jednoduchými edukačnými počítačovými programami určenými pre výchovu, vzdelávanie a alternatívnu komunikáciu osvojujú obsluhu počítača na elementárnej užívateľskej úrovni primerane k ich individuálnym schopnostiam. Získané zručnosti im v praktickom živote uľahčia spôsob komunikácie.

Tieto zručnosti žiaci upevňujú v medzipredmetových vzťahoch pri práci so špeciálnymi edukačnými programami, ktoré sú ľahko ovládateľné – jednou alebo dvoma klávesami, môžu ich používať aj žiaci s narušenou motorikou rúk.

Odporúčame podľa možnosti školy, aby mali žiaci vzhľadom k ich individuálnym schopnostiam špeciálne pomôcky pre ovládanie PC ako sú rôzne tlačidlá, držiaky tlačidiel, klávesnice s veľkými aktívnymi plochami, dotykové monitory, polohovacie zariadenia, ktoré nahrádzajú klasickú myš a rôzne komunikátory. Sú vhodné aj pre žiakov s viacnásobným postihnutím.

Ciele učebného predmetu

Cieľom informatickej výchovy je zoznámenie sa s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote. Vedieť pracovať s myšou a klávesnicou, pracovať s jednoduchým edukačným programom a hrou. Rozširovať svoje zručnosti v grafickom editore používaním ďalších nástrojov.

OBSAH

7. ročník

Oboznámenie sa s počítačom:

- poznávanie jednotlivých častí počítačovej zostavy (PC, monitor, klávesnica, myš)
- ovládanie klávesnice a myši s pomocou.

Ovládanie jednoduchej hry:

- pustenie / ukončenie hry s pomocou.

Práca v jednoduchom grafickom editore pre deti:

- kreslenie vlastných obrázkov, obrázkov podľa návodu
- kreslenie voľnou rukou i s použitím nástrojov editora (podľa individuálnych možností žiaka).

Práca s edukačným programom:

- na rozvíjanie vnímania, pozornosti, pamäti, myslenia, jemnej motoriky, koordinácie

pohybov

- na rozvoj slovnej zásoby, základov počítania a iné
- pre alternatívnu a augmentatívnu komunikáciu.

8. - 10. ročník

Oboznámenie sa s počítačom:

- rozlišovanie jednotlivých častí počítačovej zostavy (PC, monitor, klávesnica, myš)
- ovládanie klávesnice a myši samostatne alebo s pomocou.

Ovládanie jednoduchej hry:

- pustenie / ukončenie hry samostatne alebo s pomocou.

Práca v jednoduchom grafickom editore pre deti:

- kreslenie vlastných obrázkov, obrázkov podľa návodu
- kreslenie voľnou rukou i s použitím nástrojov editora (podľa individuálnych možností žiaka).

Práca s edukačným programom:

- na rozvíjanie vnímania, pozornosti, pamäti, myslenia, jemnej motoriky, koordinácie pohybov
- na rozvoj slovnej zásoby, základov počítania a iné
- pre alternatívnu a augmentatívnu komunikáciu.

Špeciálna základná škola, J. Kráľa 39, Zlaté Moravce				
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty			
Predmet	Náboženská výchova			
Ročník/časový rozsah výučby-týždenne	7. ročník	8. ročník	9. ročník	10. ročník
	1h	1h	1h	1h
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie			
Forma štúdia	denná			
Vyučovacia jazyk	slovenský			

Charakteristika predmetu

Predmet náboženská výchova sa vyučuje aj v špeciálnych základných školách. Vo vyučovaní náboženskej výchovy má učiteľ priestor na rozvíjanie osobnosti a náboženského uvedomenia mentálne postihnutých žiakov, ktorí majú často poškodenú vonkajšiu mozgovú kôru, ktorá spája vonkajší svet s vnútorným svetom. Stredná vrstva mozgovkej kôry, kde je sídlo citového života, však býva pomerne nedotknutá, preto mentálne postihnuté deti vedia byť prítulné, aj keď svoju vďačnosť nevedia vždy verbalizovať. Keďže človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská, má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovacia predmet náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy na škole. Predmet umožňuje žiakom formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania, konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet, hľadať svoju vlastnú životnú hodnotovú orientáciu. Vyučovacia predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasť identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu Cirkvi a k jej tradícii, otvára pre neho možnosť života s Cirkvou.

Návrh nových učebných osnov kladie dôraz na žiaka a rozvinutie jeho kompetencií, ktoré sú potrebné pre jeho osobný život a život v spoločnosti. Vo výchovno-vzdelávacom procese vznikla potreba nového systému vzdelávania, čo si vyžaduje aj zmenu štruktúry učebných osnov. Ako najvhodnejšia sa javí špirálová štruktúra učebných osnov, ktorá je kombináciou cyklickej štruktúry s lineárnou. Špirálové usporiadanie obsahu učiva umožňuje postupné prehĺbovanie učiva v nasledujúcich ročníkoch vždy na náročnejšej úrovni.

Ciele predmetu

Vyučovacia predmet náboženstvo/náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženstvo/náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú. Zároveň výučba predmetu nadväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

OBSAH

7. ročník

Ročníková téma: CESTA NÁDEJE

Žiak objavuje prostredníctvom viery rozmer nádeje. Nádej v dieťati rozvíja dôveru, ktorá mu umožňuje dôverovať sebe, ľuďom a Bohu. Nádej otvára dieťaťu dvere do sveta – do niečo nového, neznámeho. Na jednej strane sa žiak snaží o istú nezávislosť, ale na druhej strane túži niekam patriť. Túži po vzťahoch s rovesníkmi, s Bohom, je to prirodzená túžba po budovaní spoločenstva. Dokáže vnímať dobro, ktoré ho presahuje, čím rozvíja svoj pozitívny postoj k životu.

Ročníkový cieľ

Objaviť rozmer nádeje na ceste k sebe, k svetu a k Bohu. Oceniť potrebu kresťanskej nádeje pre osobný život. Formovať postoj nádeje prostredníctvom biblických postáv.

1. TÉMA: ODPÚŠŤAME SI NAVZÁJOM

Obsah • môj postoj k sebe (sebaúcta) a k ľuďom • môj postoj k Bohu (priateľstvo s Bohom) • Ježiš chce byť hosťom u Zacheja • Ježiš odpúšťa ľuďom (uzdravenia) • Ježiš ma uzdravuje

2. TÉMA: BOH NÁM ODPÚŠŤA

Obsah • šťastie a dobro človeka • hriech a jeho následky /vina, previnenie/ • sviatosti – znamenia Božej lásky /krst, sviatosť zmierenia/ • sviatosť zmierenia – sviatosť uzdravenia

3. TÉMA: KONÁME DOBRÉ SKUTKY

Obsah • priatelia • pomoc ľuďom • byť ako Ježiš • Ježiš ide v ústrety ľuďom • Ježiš pomáha • Boh sa stará o človeka

4. TÉMA: ROZPRÁVAME SA S ĽUĎMI

Obsah • formy rozhovoru • rozhovor zblízuje ľudí

5. TÉMA: ROZPRÁVAME SA S BOHOM

Obsah • Boh sa prihovára ľuďom • rozhovor s Bohom • Ježiš nás učí modliť sa – modlitba Otčenáš

8. ročník

Ročníková téma: CESTA PRAVDY

Žiak v sebe objavuje túžbu po hľadaní pravdy. Na tejto ceste potrebuje byť sprevádzaný pravdou, ktorá ho vedie k Bohu a ktorej hodnotu sa učí spoznávať. Rozvíja v sebe schopnosť vnášať objavenú pravdu do života. Objavená pravda prehĺbuje rozmer náboženskej viery v živote dieťaťa. Téma ročníka je rozvíjaná v kontexte spoznávania a obhajovania pravidiel Desatora v živote kresťana. Boh dal človeku pravidlá, ktoré hovoria o tom, že každý človek má rovnaké práva. Žiak je vedený k spoznávaniu Boha a jeho miesta v živote človeka, je povzbudzovaný k snahe dávať Boha na prvé miesto. Podľa prikázaní Desatora sa žiak učí formovať a rozvíjať svoj vzťah k Bohu i k druhým ľuďom, a tak integrovať obsah jednotlivých prikázaní do svojho praktického kresťanského života.

Ročníkový cieľ

Objaviť múdre pravidlá Desatora a podľa nich formovať svoj vzťah k Bohu a k ľuďom. Oceniť dobrotu a milosrdenstvo Boha, ktorý vedie človeka prostredníctvom Desatora. Formovať postoj spoznávania a hľadania pravdy.

1. TÉMA: BOH UZATVÁRA ZMLUVU S ČLOVEKOM

Obsah • Mojžiš prijíma Desatoro • Boh je Pán celého sveta – 1. Prikázanie

2. TÉMA: HĽADÁM BOHA

Obsah • ja a moje meno • Boh a jeho meno – 2. prikázanie • nedeľa – sviatočný deň – 3. prikázanie • svätá omša – oslava Boha

3. TÉMA: KRÁČAM ZA PRAVDOU

Obsah • život ako hodnota • túžba človeka po láske (výchova k láske) • manželstvo a rodina (ideál rodiny, rôzne formy pseudorodiny) • právo na česť a dobré meno • pravdivosť • právo na majetok • spravodlivosť v spoločnosti

4. TÉMA: VZŤAH ČLOVEKA K ČLOVEKU

Obsah • pravidlá doma, v škole, v spoločnosti • zlaté pravidlo

9. ročník

Ročníková téma: SLOBODA ČLOVEKA

Žiak začína túžiť po osamostatnení sa a po slobode. Vychádza spod krídel ochrany autority. Oslobodzuje sa od nekritického vnímania autority, ktorú doposiaľ vnímalo ako miesto istoty, bezpečia a ochrany. Objavením rozmeru slobody v sebe rozvíja vzťah k svojej osobe a k druhým ľuďom. Táto skúsenosť slobody mu umožňuje objavovať slobodné rozhodnutie pre vzťah k Bohu. Slobodným nazeraním na vzťah s Bohom je schopné vidieť vo viditeľnom svete stopy Boha, s ktorým prehľbuje vzťah v náboženskom prežívaní.

Ročníkový cieľ

Poznávať hranice osobnej slobody. Oceniť kresťanský pohľad na slobodu človeka. Osvojovať si návyky kresťanského životného štýlu.

1. TÉMA: SLOBODA

Obsah • chápanie slobody • otroctvo človeka (závislosti) • povolanie k slobode

2. TÉMA: SLOBODA ČLOVEKA

Obsah • exodus – cesta k slobode • hranice slobody – Desatoro

3. TÉMA: SLOBODA A ROZHODNUTIA

Obsah • slobodné rozhodnutie (nutnosť voľby) • sloboda a zodpovednosť • riešenie problémovej situácie

4. TÉMA: REŠPEKTOVANIE ROZDIELNOSTI

Obsah • rešpektovanie rozdielnosti • rozdielne cesty hľadania Boha (chrám – miesto oslavy Boha) • putovanie po ceste predkov

5. TÉMA: LÁSKA – CESTA K SLOBODE

Obsah • sloboda a vzťah k autoritám (autorita v Cirkvi) • kresťan v spoločnosti (angažovanosť v rodine, vo farnosti, v meste)

10. ročník

Ročníková téma: ZODPOVEDNOSŤ ČLOVEKA

Mladý človek si kladie existenciálne otázky a hľadá na ne odpovede. Vlastným výberom si zostavuje hierarchiu hodnôt, na základe ktorých si formuje životný štýl. Zaoberá sa aj otázkou viery. Je otvorený náboženskému prijímaniu rozmeru viery v nádeji, ktorú človeku ponúka Boh. Otvorenosť náboženskému nazeraniu na svet vytvára priestor na formáciu osobnosti k mravnej zodpovednosti. Mladý človek sa v procese stotožnenia s kresťanskými hodnotami pripravuje na život v zodpovednej kresťanskej angažovanosti.

Ročníkový cieľ

Posúdiť hodnotu zodpovednosti. Uvedomiť si osobnú zodpovednosť za seba, za iných a za svet, v ktorom žijem. Formovať návyk kresťanského životného štýlu v rodinnom a spoločenskom živote.

1. TÉMA: ZODPOVEDNOSŤ

Obsah • zodpovednosť • život – pozvanie k zodpovednosti (modelová situácia)

2. TÉMA: ZODPOVEDNOSŤ ZA SEBA

Obsah • sebaocenenie a seba prijatie • potreba životných vzorov • konfrontovanie imitácie mediálnych vzorov s reálnymi vzormi • ponuka vzorov: biblické vzory – biblické postavy (Jn 1,35-39), kresťanské vzory – vzory svätcov

3. TÉMA: ZODPOVEDNOSŤ ZA SVOJU VIERU

Obsah • prečo veriť? (dôvody viery) • vyznanie viery – rozhodnutie pre vieru • kresťanská zrelosť (sviatostný život)

4. TÉMA: ZODPOVEDNOSŤ ZA DRUHÝCH ĽUDÍ

Obsah • formy lásky (priateľstvo a láska) • potreba lásky (láska človeka k človeku a láska človeka k Bohu)

5. TÉMA: ZODPOVEDNOSŤ ČLOVEKA ZA SVET

Obsah • ekológia a zodpovednosť – Gn 1,28-29 (globálne problémy) • kresťan v spoločnosti (angažovanosť v meste, farnosti, škole)

Špeciálna základná škola, J. Kráľa 39, Zlaté Moravce											
Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra										
Predmet	Výtvarná výchova										
Ročník/časový rozsah výučby - týždenne	Pr. r	1. r	2. r	3. r	4. r	5. r	6. r	7. r	8. r	9. r	10. r
	1h	1h	1h	1h	1h	1h	1h	1h	1h	1h	1h
Stupeň vzdelania	ISCED 1 - primárne vzdelávanie										
Forma štúdia	denná										
Vyučovacia jazyk	slovenský										

Charakteristika učebného predmetu

Vo vzdelávaní žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia má nezastupiteľné miesto aj predmet výtvarná výchova. Výtvarné aktivity napomáhajú žiakom rozvíjať grafomotorické zručnosti, hrubú a jemnú motoriku. Na základe rozvoja jemnej motoriky sa rozvíjajú komunikačné schopnosti, expresívna a receptívna zložka reči, a aj nonverbálna forma komunikácie.

Ciele predmetu výtvarná výchova pre žiakov s ťažkým alebo hlbokým stupňom mentálneho postihnutia vychádzajú zo všeobecne stanovených cieľov výtvarnej výchovy ako vyučovacieho predmetu a zo všeobecne stanovených cieľov vzdelávania žiakov s touto diagnózou:

- rozvoj jemnej a hrubej motoriky,
- rozvoj koordinovaného pohybu rúk,
- rozvoj senzomotorickej koordinácie,
- rozvoj laterality
- rozvoj priestorovej orientácie,
- rozvoj koordinácie oko - ruka,
- rozvoj pozornosti,
- rozvoj priestorovej pamäti,
- rozvoj vnímania,
- spoločné výtvarné aktivity.

Výchovno-vzdelávacie ciele a niektoré aktivity výtvarnej výchovy sa prelínajú s cieľmi a činnosťami iných vyučovacích predmetov, a to najmä s predmetmi rozvíjanie grafomotorických zručností, rozvíjanie sociálnych zručností a pracovné vyučovanie.

Ciele učebného predmetu

Ciele výtvarnej výchovy sú:

Senzomotorické ciele

Rozvíjať motoriku, tvorivosť. Umožniť žiakovi rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie naučených myšlienkových a zobrazovacích vzorcov.

Prostredníctvom výtvarnej výchovy rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatniteľných princípoch.

Socioafektívne ciele

Formovať kultúrne a postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií; cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry – vo vzťahu k tradícií, ale na úrovni aktuálneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením. Formovať celistvú osobnosť. Prístupovať k osobnosti žiaka v jej úplnosti – rozvíjať cítenie, vnímanie, intuíciu, fantáziu, analytické myslenie a poznávanie, a taktiež formovanie a aktívne používanie zručností – to všetko prostredníctvom činnostného a zážitkového vyučovania.

OBSAH

Prípravný ročník

Kresba (mäkká ceruza, rudka, krieda)

- Nacvičovanie uchopenia ceruzky, jej správne držanie, čmáranie na papier rozličných rozmerov, napodobňovanie jednoduchých tvarov.

Maľba (tampón, drievko, akvarelové farby, temperové farby)

- Liatie, kvapkanie, fľkanie farby.

- Hra s farbou: odtlačanie ruky, prstov, guľôčky z papiera a pod.

Modelovanie (plastelína, cesto)

- Manipulácia s modelovacími materiálmi: miesenie, stláčanie, šúľanie, ťapkanie, odštipkávanie.

1. ročník

Kresba (mäkká ceruza, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel)

- Správne držanie ceruzky, napodobňovanie jednoduchých tvarov.

- Obkreslenie foriem - bodky, prerušované čiary.

- Prepisovanie zvislých a vodorovných čiar. 203

- Maľovanky – vyfarbovanie.

Maľba (tampón, drievko, akvarelové farby, temperové farby)

- Liatie, kvapkanie, odtlačanie, fľkanie farby.

- Odtlačanie ruky, hra s farbou, dotváranie škvŕn.

Modelovanie (plastelína, modurit, cesto)

- Manipulácia s modelovacími materiálmi: miesenie, stláčanie, šúľanie, ťapkanie.

- Vytváranie guľôčky, valčeka z plastelíny na modelovacom stole a v dlani.

- Používanie štipcov: vyštipnúť malé kúsky z plastelíny.

2. ročník

Kresba (mäkká ceruzka, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel)

- Správne držanie ceruzky, napodobňovanie jednoduchých tvarov.

- Obkresľovanie foriem – bodky, prerušované čiary.

- Prekresľovanie zvislých a vodorovných čiar, kruhov a špirál.

- Rozlišovanie základných farieb.

- Vyfarbovanie obrázkov a predkreslených tvarov – maľovanky.

Maľba (tampón, drievko, akvarelové farby, tempery)

- Liatie, kvapkanie, otláčanie, fľkanie farby.

- Otláčanie ruky, prstov, hra s farbami, dotváranie škvŕn, rozfukovanie.

Modelovanie (plastelína, modurit, cesto, Patcolor, Blandiver)

- Manipulácia s modelovacími materiálmi: miesenie, stláčanie, šúľanie, ťapkanie, vytáhovanie, guľanie.

- Používanie štipcov – vyštipovanie malých kúskov z plastelíny.
- Tvarovanie guľôčok, valčeka.
- Vyštipovanie malých kúskov z plastelíny.

3. ročník

Kresba (mäkká ceruzka, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel)

Správne držanie ceruzky, napodobňovanie jednoduchých tvarov.

Obkresľovanie foriem – bodky, prerušované čiary.

Prekresľovanie zvislých a vodorovných čiar, kruhov a špirál.

Rozlišovanie základných farieb.

Vyfarbovanie obrázkov a predkreslených tvarov – maľovanky.

Maľba (tampón, drevko, akvarelové farby, tempery, prstové farby)

Liatie, kvapkanie, otláčanie, fŕkanie farby.

Zapúšťanie farby do navlhčeného podkladu. Rozfukovať farebné škvrny.

Maľovanie prstom prstovými farbami, tvorenie odtlačkov prsta, dlane, chodidla.

Modelovanie (plastelína, modurit, cesto a iné modelovacie materiály)

Manipulácia s modelovacími materiálmi: miesenie, stláčanie, šúľanie, ťapkanie, vyťahovanie, gúľanie.

Modelovanie gule medzi dlaňami krúživým pohybom rúk, medzi dlaňou a podložkou krúživým pohybom rúk. Postupne uplatňovať schopnosť splošťovať guľu.

Ohýbanie okrajov placky, vytváranie jednoduchých predmetov (miska, tanier).

Váľanie valčeka medzi dlaňami, medzi dlaňou a podložkou priamymi pohybmi rúk, spracovanie valčeka rovnomerným tlakom rúk.

Vyštipovanie malých kúskov z plastelíny.

4. ročník

Kresba (mäkká ceruzka, rudka, krieda, suchý pastel, voskový pastel)

- Napodobňovanie jednoduchých tvarov.

- Obkresľovanie foriem.

- Prekresľovanie čiar, kruhov a špirál.

- Rozlišovanie základných farieb.

- Vyfarbovanie predkreslených tvarov.

- Kresba farebnými školskými kriedami na papier A3

Maľba (tampón, drevko, štetec, akvarelové farby, tempery, prstové farby)

- Maľovanie prstom prstovými farbami, tvorenie odtlačkov.

- Nanášanie farby na výkres štetcom.

- Maľovanie temperovými farbami na mokrý podklad.

- Pokrývanie plochy rozmanitými farbami, kladenými vedľa seba.

Modelovanie (plastelína, modurit, cesto a iné modelovacie materiály)

- Manipulácia s modelovacími materiálmi: miesenie, stláčanie, šúľanie, ťapkanie, vyťahovanie, gúľanie.

- Spracovanie väčšieho kusu modelovacej hmoty.

- Vyštipovanie malých kúskov z plastelíny.

- Vytváranie trojrozmerných tvarov, naznačenie objemu

5. ročník

Na základe priameho pozorovania prírodnín, sledovaním ich tvarov, štruktúr, farebnosti, vedieme žiakov k pokusom o výtvarné stvárnenie skutočnosti - kôra stromov, rastliny, konáre, listy. Prírodné materiály dotvárajú a výtvarne s nimi pracujú – odtlačujú, vtlačujú do vhodných materiálov, nalepujú, prenášajú na plochy.

Kresba (ceruza, rudka, fixka, voskový pastel, suchý pastel)

- Kreslenie predmetov vychádzajúcich z kruhu – lopta, snehuliak, slnko, jablko, zo štvorca – šatka, utierka, z obdĺžnika – dvere, okno, kniha.
- Maľovanky – vyfarbovanie.

Maľba (tampón, drievko, akvarelové farby, temperové farby)

- Žiakov vedieme k pochopeniu jednoduchého členenia plochy s využitím farby a línie.
- Kresby vychádzajúce z farebných škvŕn, z čiar, vlnoviek. Dbáme na vhodný výber farieb v dvoj - trojfarebných kombináciách.

Modelovanie (hlina, cesto, modurit, plastelína)

- Poznávanie základných vlastností modelovacích materiálov.
- Modelovanie základných tvarov z modelovacej hmoty: guľka, valček, placka.
- Modelovanie jednoduchej skutočnosti - ovocie, zelenina, nádoby, hračky a iné.

6. ročník

Kresba (ceruza, rudka, fixka, suchý pastel, voskový pastel)

- Kreslenie základných geometrických tvarov s maketou, podľa predlohy.
- Kresba predmetov vychádzajúcich z kruhu, štvorca a z obdĺžnika.
- Vyfarbovanie ohraničenej plochy – maľovanky.
- Kreslenie pomocou predtlaču.
- Kresba hlavonožca.

Maľba (tampón, drievko, akvarelové farby, tempery)

- Maľba vychádzajúca z dotvárania farebných škvŕn, z čiar, vlnoviek, štvorcovej siete v dvoj- a trojfarebných kombináciách.
- Jednoduché členenie plochy s využitím farby a línie.
- Rozpíjanie, zapúšťanie do vlhkého podkladu.

Modelovanie (hlina, cesto, plastelína, modurit)

- Modelovanie základných tvarov: guľka, valček, placka.
- Modelovanie tvarov jednoduchých predmetov: ovocie, zelenina, pečivo, rozličné nádoby točením ušľáčaného valčeka.

7. ročník

Kresba (ceruza, rudka, fixka, suchý pastel, voskový pastel)

Kreslenie predmetov a javov charakteristických farieb (slnko, tráva, obloha, voda, pôda).

Kreslenie pomocou predtlaču.

Kresba ľudskej postavy; zobrazovanie seba a blízkej osoby.

Kresba podľa predlohy.

Maľba (tampón, drievko, akvarelové farby, tempery)

Experimentovanie s vlastnosťami farieb a ich možnosťami, sledovanie tvorenia nových farieb a odtieňov (otláčanie korku, zemiakového tlačidla, štetca).

Jednoduché členenie plochy s využitím farby a línie, maľovanie štetcom hustou sýtou farbou, vyplňanie plochy medzi líniami farby.

Rozpíjanie, zapúšťanie do vlhkého podkladu.

Modelovanie (hlina, cesto, plastelína, modurit a iné modelovacie materiály)

Modelovanie základných tvarov: guľka, valček, placka.

Modelovanie tvarov jednoduchých predmetov: ovocie, zelenina (vyťahovaním z jedného kusa modelovacieho materiálu), miska, košík, hniezdo (točením ušľáčaného valčeka, splošťovaním gule primeraným tlakom dlane, ohýbaním a vyťahovaním okrajov).

8. ročník

Kresba (ceruza, rudka, fixka, suchý pastel, voskový pastel)

- Kreslenie predmetov a javov charakteristických farieb.
  - Kreslenie pomocou predtlačče.
  - Kresba podľa predlohy.
  - Kresba ľudskej postavy; zobrazovanie seba a blízkej osoby.
- Maľba (tampón, drievko, akvarelové farby, tempery)
- Tvorenie nových farieb a odtieňov.
  - Jednoduché členenie plochy s využitím farby a línie, maľovanie veľkým a j malým štetcom hustou sýtou farbou, vyplňanie plochy medzi líniami farby.
  - Postupné farebné vymaľovávanie pozadia na základe motivácie.
  - Dotváranie prírodných materiálov otláčaním, vtláčaním a prenášaním do plochy.
- Modelovanie (hlina, cesto, plastelína, modurit a iné modelovacie materiály)
- Modelovanie základných tvarov.
  - Modelovanie tvarov jednoduchých predmetov.
  - Modelovanie zvieracej figúry

9. ročník

Kresba (ceruza, rudka, fixka, suchý pastel, voskový pastel)

- Rozvíjanie výtvarno-grafickej predstavy na základe zmyslového vnímania: dokresľovanie koláže, dokresľovanie vystrihnutých častí obrázkov a pod.
- Vyjadrenie kontrastu figúry a pozadia.
- Kresba ľudskej a zvieracej postavy.
- Vyfarbovanie predkreslených tvarov.

Maľba (tampón, drievko, akvarelové farby, tempery)

- Maľbou znázorňovanie prostredia, v ktorom sa odohráva dej.
- Rozvíjanie deja po celej ploche, uplatňovanie svojho vzťahu k farbe.
- Farebné vymaľovávanie pozadia.
- Rozvíjanie zmyslu pre tvarový a farebný rytmus.

Modelovanie (hlina, cesto, plastelína, modurit a iné modelovacie materiály)

- Modelovanie jednoduchých tvarov technikou konštruovania, zlepovanie jednotlivých častí a spevňovanie navlhčenými prstami.
- Vytváranie reliéfu odtláčaním predmetov rôzneho profilu na hlinený plát.

10. ročník

Kresba a maľba

Vytváranie jednoduchej koláže, dokresľovanie a vlepovanie drobných detailov.

Vyjadrenie kontrastu figúry a pozadia.

Vyfarbovanie predkreslených tvarov.

Rozvíjanie zmyslu pre tvarový a farebný rytmus.

Rozlišovanie odtieňov, miešanie a prekrývanie farieb, zapúšťanie farieb.

Vytváranie objektov vychádzajúcich z farebných škvŕn a ladenia farieb.

Dekoratívne práce vychádzajúce z radenia plošných a líniových prvkov.

Modelovanie a priestorová tvorba

Uplatňovanie získaných poznatkov a výtvarných zručností s využitím rôzneho dostupného výtvarného materiálu.

Priestorové hry so stavebnicovými prvkami a hotovými papierovými objektmi.

Výtvarná kultúra

Oboznamovanie sa s umeleckými ilustráciami v detských knihách a časopisoch.

